

Studium wykonalności dotyczące binarodowego centrum badań praktycznych modeli życia w wieku starszym na wiejskich obszarach przygranicznych w Euroregionie PRO EUROPA VIADRINA

Dr. Tim Becker | Institut Denkunternnehmung Vulkaneifel

1. Studium wykonalności

1.1. Przyczynki i kulisy

W brandenburskiej wsi Heinersdorf w powiecie ziemskim Oder-Spree powstała obywatelska inicjatywa członków stowarzyszenia Denk-mal-Kultur e.V.¹, która dotyczyła tematu "starzenie się w regionach wiejskich".

Celem tej inicjatywy stało się stworzenie "Akademii starzenia się z prawem do samostanowienia w regionach wiejskich".

Akademia powinna bazować na trzech filarach:

1. Kreatywna organizacja / Kreatywnie w powiązaniu z ludźmi, którzy chcieliby w ich drugiej połowie życia nabyć nowych umiejętności.
2. Empowerment towarzyszący starzeniu się z prawem do samostanowienia w wiejskich regionach - poprzez kształcenie i sieciowanie. Ten filar umożliwi stworzenie przestrzeni do rozwoju i platformy służącej sieciowaniu, które będą mieć lokalny oraz ponadregionalny zasięg i będą inspirowały ludzi do prowadzenia dobrego życia w starości w obszarach wiejskich. Wiele dziedzin - począwszy od pytań dotyczących sytuacji prawnej i finansowej (pozyskiwanie dotacji), poprzez organizację mobilności i opieki po wielopokoleniowe uczestnictwo społeczne. Jeżeli ludzie chcieliby być usprawnieni do życia w obszarach wiejskich, to nie powinni po "zasoby edukacyjne" udawać się do miasta. Chcemy umożliwić "empowerment (wzmocnić) do życia na wsi". Biuro ds. sieciowania powinno angażować nie tylko wolontariuszy. Powinno ono stać się ogniwem pomiędzy administracją, gospodarką / organizacjami charytatywnymi i aktywnością obywatelską oraz wspierać efektywną współpracę z uwzględnieniem egzystencji i uczestnictwa społecznego w starości na obszarach wiejskich. Siódmy raport o sytuacji ludzi starych wydany przez rząd federalny określił tę triadę jako podstawowy czynnik wspierający proces wyrównywania szans w procesie starzenia się na obszarach wiejskich. Można wskazać na przykłady dobrych praktyk, które funkcjonują w tym obszarze, do których zalicza się m. in. inicjatywę „Bürger für Bürger“ e.V. w gminie Daun / Vulkan-eifel. Można również podjąć współpracę w zakresie dalszego kształcenia w formie kooperacji z podmiotami funkcjonującymi w obszarze edukacji.
3. Transgraniczne centrum badań praktycznych (siedziba w zabytkowym dworcu) służące ewaluacji modeli życia w starości w polsko-niemieckim przygraniczu.

¹ Vgl. https://www.schloss-heinersdorf.info/denk-mal-kultur_e_v/, dostęp dnia 26.07.2020.

Do czasu przystosowania historycznego dworku wspomniane wyżej trzy filary mogą być usytuowane przejściowo w innym miejscu.

W Euroregionie PRO EUROPA VIADRINA powinno zostać stworzone miejsce, w którym mieszkańcy oby brzegów Odry będą mogli się kształcić i tworzyć sieci - celem prowadzenia pomocy sąsiedzkiej ale również celem wspólnego rozwijania i testowanie przyszłościowych modeli życia w starości w rejonach wiejskich.

1.2. Cele i zadania studium wykonalności

We wrześniu 2019 roku rozpisano w urzędzie Odervorland na zlecenie gminy Steinhöfel konkurs na "Studium wykonalności dotyczące binarodowego centrum badań praktycznych modeli życia w wieku starszym na wiejskich obszarach przygranicznych w Euroregionie PRO EUROPA VIADRINA". To studium miało dokonać sprawdzenia wykonalności trzeciego filaru planowanej "Akademii starzenia się z prawem do samostanowienia w regionach wiejskich".

W konkursie zostały sformułowane zasadnicze pytania, na które studium miałyby znaleźć odpowiedź:

1. Dla kogo i z kim ma działać "centrum badań praktycznych" ma być? (analiza środowiska, analiza siły oddziaływania osób zaangażowanych w projekt i nie zaangażowanych w projekt).
2. Kto jest niezbędny przy organizacji "centrum badań praktycznych" i gdzie powinno być zorganizowane (zalecenia organizacyjne, ocena ryzyka i kosztów)?
3. Jaka powinna być koncepcja/profil "centrum badań praktycznych", aby była efektywna oraz odpowiadała zasadzie zrównoważonego rozwoju (analiza potencjałów)?
4. Jeżeli "centrum badań praktycznych" miałyby realizować zasadę zrównoważonego rozwoju, to jakie konkretne kroki i działania są niezbędne do zorganizowania "centrum badań praktycznych" (instrukcje do stworzenia "centrum badań" wraz z wskaźnikami mierzącymi osiągnięcia; cele S.M.A.R.T.)?

Niniejsze studium wykonalności poświęcone jest poszukiwaniu odpowiedzi na postawione wyżej pytania oraz zawiera konkretne wskazówki służące zorganizowaniu "centrum badań" oraz do rozpoczęcia procesu efektywnej zmiany w rejonach wiejskich.

1.3. Workshopy i profesjonalna wymiana

Jako działania towarzyszące studium wykonalności w dniach 28. listopada i 16. lipca odbyły się w Heinersdorf dwujęzyczne warsztaty (zobacz załączniki A i D). W tych warsztatach wzięli udział uczestnicy z Polski i z Niemiec oraz zainteresowane tą tematyką osoby. Celem warsztatów było, nie tylko poznanie się, ale przede wszystkim wspólne

dookreślenie struktury współpracy, przykładowo, zapewnienie stałej komunikacji, rozpoczęcie profesjonalnej wymiany, naszkicowanie wspólnej agendy, rozpoznanie potencjałów współpracy organizacyjnej, jak i prezentacja pierwszych wyników zaczerpniętych z tego studium wykonalności.

Rysunek 1: uczestnicy drugich warsztatów, który odbył się 16. lipca 2020 w Haus des Wandels w Heinersdorf

Jako rezultat pierwszego Workshopy implantowała Annegret Huth, jako organizacyjna kierowniczka procesu zakładania "Akademii starzenia się z prawem do samostanowienia w regionach wiejskich", stałą, zorganizowaną oraz efektywną wymianę pomiędzy potencjalnymi partnerami reprezentującymi naukę, społeczeństwo obywatelskie i samorządową administrację w Niemczech i w Polsce.

Wspólnie wraz z potencjalnymi podmiotami stworzono kwestionariusz ankiety skierowany do instytucji naukowych i obywateli (zobacz rozdział 5) oraz rozpoczęto stałą wymianę dotyczącą potencjalnej współpracy ze szkołami wyższymi, instytucjami edukacyjnymi i obywatelami (zob. załącznik B) - w kwestii finansowania tej współpracy.

2. Wprowadzenie

[...]

2.1. Starzenie się w rejonach wiejskich

[...]

2.2. Otwartość na nowe modele życia

[...]

2.3. Wspólnotowe tworzenie jakości życia

[...]

2.4. Zamieszkiwanie w starości w rejonie wiejskim w obszarze Ody i Sprewy

[...]

2.5. W drodze do polsko-niemieckiego centrum badań praktycznych

[...]

2.6. Uwalnianie lokalnych potencjałów

[...]

3. Centrum badań praktycznych | pojęcie i potencjał

3.1. Pojęcie: Centrum badań praktycznych

Niemiecki termin "badania praktyczne" funkcjonuje w naukach o wychowaniu (praca socjalna, pedagogika społeczna czy pedagogika ogólna). Wprowadził go do naukowego dyskursu Heinz Moser w latach 90-tych 20. wieku. Jego istota związana jest z badaniami, które koncentrują się wokół problemów praktyki². Badania praktyczne stanowią próbę integracji do nauki badań zorientowanych na praktykę i partycypację. Rozszerzają metodykę pracy naukowej szczególnie o aspekty związane z koordynacją osób związanych z (zawodową) praktyką:

[...]

Wskazówka

W przypadku tworzenia centrum badań praktycznych należy zrezygnować z dogmatycznej definicji badań praktycznych i akcentować, przynajmniej na początku, daleko posuniętą otwartość tego pojęcia. Otwartość powinna dotyczyć zarówno badań zorientowanych na praktykę i partycypację, jak i epistemologicznie rygorystycznej nauki. Centrum badań praktycznych w ramach badań praktycznych stanowi jeszcze dezyderat i jako taki może, poprzez wspólną pracę nad pojęciem, zapewnić metodyczną różnorodność i integrować ludzi reprezentujących różne obszary badawcze i działania.

² Vgl. Fuchs-Heinritz et. al. 1994.

3.2. Instytucje badań praktycznych

[...]

3.3. "Centrum badań praktycznych" jako autonomiczna cecha

Pojęcie "centrum badań praktycznych" nie jest rozpowszechnione w kręgu niemieckojęzycznym i w związku z tym, nie posiada wiążącej definicji. Jest to nowe, jeszcze nie rozpowszechnione i nie nadużywane pojęcie.

[...]

"Centrum badań praktycznych" stanowi już w swoim opisie autonomiczną cechę. Może je rozbudowywać jako markę.

Kolejne korzyści płynące z pojęcia "Centrum badań praktycznych" to:

- nie ma jednoznacznie określonych treści i definicji i można je samodzielnie określić i uwypuklić;
- możliwe jest rozgraniczenie od pojęcia badań praktycznych;
- pojęcie jest wysoce charakterystyczne i można wykorzystywać je do wielu form pracy; w szczególności w komunikacji wizualnej, w serii wydawniczej (książki, czasopisma), podcast, do dyskursu publicznego i publiczno-politycznego;
- rankingu Google centrum badań praktycznych jest wysoko sytuowane, nawet bez Search Engine Optimization (SEO);
- można również samodzielnie napisać artykuł do Wikipedii i samodzielnie określić, czym jest centrum badań praktycznych;
- części składowe pojęcia: "praktyka", "badanie" i "centrum" funkcjonują w języku potocznym i są pozytywnie odbierane; "centrum badań praktycznych", bez dodawania jego opisu, może być wyjaśnione przez większość ludzi przykładowo, jako instytucja, w której systematycznie łączy się naukę z praktyką.

Wyzwania związane z terminem centrum badań praktycznych mogą się pojawić w przypadku, gdy będzie się chciało zdefiniować metodyczne podstawy działania w polu badań praktycznych, badania zorientowane na praktykę i partycypację itp.

4. Procesy zmiany na obszarach wiejskich

[...]

Proces zmiany społecznej może zaistnieć, gdy pojawi się współpraca wielu podmiotów, która będzie ustrukturalizowana i zorientowana na cel: to znaczy, należy połączyć siły sektora społeczeństwa obywatelskiego, nauki, administracji komunalnej i gospodarki.

[...]

4.1. Sterowanie poprzez efektywną współpracę

Zmiana ludzkiego zachowania i postaw wymaga czasu. Zrównoważona zmiana w myśleniu, odczuciach i działaniach ludzi wymaga czasu i wytrwałości. Wiele projektów spełza na niczym, gdyż są krótkoterminowe. Jednak wyzwanie polega na tym, aby traktować zmianę nie jako jednorazowy projekt, lecz jako długofalowy, planowy proces.

[...]

Budowa centrum badań praktycznych powinna być traktowana już od samego początku jako długofalowy proces. Nawet, gdy finansowanie będzie dotyczyło pozyskiwania środków na krótkoterminowe projekty. Tworzenia centrum badań praktycznych, jedynie przy uwzględnieniu aspektów organizacyjnych, bez uwzględnienia oddziaływania społecznego, może nie osiągnąć założonych celów.

4.2. Proces versus projekt

[...]

Należy zadbać o to, aby współpraca wszystkich podmiotów odbywała się przy uwzględnieniu równych zasad. Na początku tego procesu należy rozwinąć logikę wspólnego działania, którą zaakceptują wszystkie podmioty. Zwłaszcza w przypadku procesów, przy których zmienia się finansowaniem projektów, ukierunkowanie na oddziaływanie ma decydujące znaczenie dla powodzenia wspólnego działania. Celem Centrum Badań Praktycznych jest przecież doprowadzenie do konkretnej, wymiernej i zaplanowanej w czasie zmiany społecznej, która może doprowadzić do krótkoterminowych sukcesów, ale która prawdopodobnie w pełni zrealizuje się dopiero w odległej przyszłości.

We wszystkich etapach procesu efekty będą sprawdzane przez analizę wpływów, która ma skorygować osiągnane cele. Konieczna staje się ciągła analiza, refleksja i komunikacja dotycząca własnej pracy.

4.3. Pokonywanie złożonych wyzwań

Współpraca zorientowana na efekty jest korzystna przy rozwiązywaniu kompleksowych zadań.

Rysunek 6: Współpraca zorientowana na efekty umożliwiającą rozwiązywanie złożonych wyzwań

[...]

Wskazówka

Pojedyncze działanie jednego podmiotu według strych procedur nie koniecznie może być uwieńczone sukcesem. Lidzie, którzy swoje Ego przedkładają ponad poszukiwanie nowych dróg rozwiązań, nie dorośli do rozwiązywania złożonych zadań. Z tego powodu od samego początku należy eksponować wspólne formułowanie s.m.a.r.t. celów.

Przykład:

Cel s.m.a.r.t. (specyficzny, mierzalny, akceptowalny, realistyczny, terminowy) może zostać sformułowany przez podmioty centrum badań praktycznych w następujący sposób: "w 2040 mieszkańcy Heinersdorf i okolic będą żyć i mieszkać w znanym im środowisku. Będą korzystać z nowych form zamieszkiwania. Zapotrzebowanie na miejsca w domach opieki, w porównaniu do 2020 roku, nie wzrośnie."

4.3.1. Collective Impact – wspólne działanie

[...]

Przez wspólne działanie/oddziaływanie (*Collective Impact*) istotnych podmiotów z danego obszaru można osiągać zmianę. Poprzez wspólne działanie podmioty zobowiązują się do osiągnięcia wspólnego oraz mierzalnego celu i tworzą szkielet organizacyjny (*Backbone Organization*), który wychodzi poza zwykłe formy kooperacji. Podmioty dążą do realizacji długoterminowych celów w sposób zdyscyplinowany i z pełnym przekonaniem. Wszystkie podmioty są równoprawne i integrują w swoim działaniu procesy permanentnego uczenia się i ciągłej ewaluacji (analiza oddziaływania). W tym celu tworzone są cele etapowe, które wspierają zorientowane na efekty wspólne działanie poprzez siedem poziomów mierzalnych celów.

Literatura:

Książkę zawierającą świetne wprowadzenie do praktyki i przykładowe wzory prezentuje fundacja Bertelmana: Bertelsmann Stiftung (red.) (2013): Kursbuch Wirkung, Berlin: Bertelsmann Stiftung. Auch in englischer Sprache unter social-impact-navigator.org

Ten podręcznik można wykorzystywać przy współpracy różnych podmiotów reprezentujących rozmaite sektory. Można go pobrać jako dokument .pdf z następującej strony:

<https://www.phineo.org/kursbuch-wirkung>

4.3.2. Przykład „Leading Change“ ośmiostopniowy proces wg Johna P. Kottera

[...]

Studium wykonalności, już od samego początku i kontekście kwestii organizacyjnych, zajmuje się procesem zmiany. Za przykład może posłużyć proces Change-Management wg Johna P. Kottera:

Kotter, John P. (2011): Leading Change. Wie sie Ihr Unternehmen in acht Schritten erfolgreich machen. München: Verlag Franz Vahlen.

[...]

4.3.3. Resilienz

[...]

Istotnego znaczenia nabiera fakt, aby podmioty centrum badań praktycznych (kierownictwo, organizacje, rada nadzorcza, zarząd, obywatele) wcześniej przyjęli założenia koncepcji resilienz i sformułowali własny ideał, który wyznaczy wspólne działanie.

Ogólnie, ze względu na zorganizowane działanie oznacza to pojęcie zaczerpnięte z psychologii, że organizacja jest w stanie sprostać swojej "wrażliwość", tzn. jest ona w stanie samodzielnie pokonać swoje uszkodzenia spowodowane przez kryzysy, starty i in. Organizacje są świadome swojej wrażliwości i zapobiegają możliwym negatywnym konsekwencjom przez odpowiednie działania. W szczególności ze względu na zdrowie podmiotów sugeruje się zapoznanie się z zagadnieniem struktur resilienz.

[...]

4.3.4. Droga | praktyczny przykład z Vulkaneifel

[...]

Potencjał innowacyjny i transferowy | paralela do Heinersdorf

Kompleksowe społeczne wyzwanie, które rozpoczęła inicjatywę obywatelską, jest podejmowane przez wspólne systematyczne i metodyczne działanie. Zamiast przenoszenia odpowiedzialności na "politykę", "system", czy tych "na górze", obywatele wypracowują, przy współpracy z administracją gminy, nauką, organizacjami pomocowymi i gospodarką, wspólne systematyczne i metodyczne wizjonerskie projekty, które będą zajmowały się zmianami demograficznymi. I to tam, gdzie pojedyncze podmioty nie mogą znaleźć tych rozwiązań. Koncepcja rozwiązań jest zatem nowatorska i odznacza się wysokim stopniem powtarzalności. Bazuje na wzajemnym zaufaniu, chęci podjęcia wspólnego działania i pojawia się tam, gdzie państwowe instytucje nie mają mocy sprawczej. Bazuje ona na idei subsydiarności.

4.4. Theory of Change | Rozwiązywanie kompleksowych wyzwań

Aby adekwatnie zaprezentować organizatorskie kroki podejmowania kompleksowych wyzwań, należałoby zaznajomić się z *theory of change*. ta teoria jest wypróbowaną metodą służącą planowaniu, współdziałaniu i ewaluacji, szczególnie w przypadku organizacji pozarządowych.

Ona umożliwia podział kompleksowych relacji na przejrzyste pakiety (udziały), aby uzyskać efektywny podział zadań na wszystkie podmioty. Dzięki temu możliwe staje się, krok po kroku, rozwiązywanie kompleksowych wyzwań.

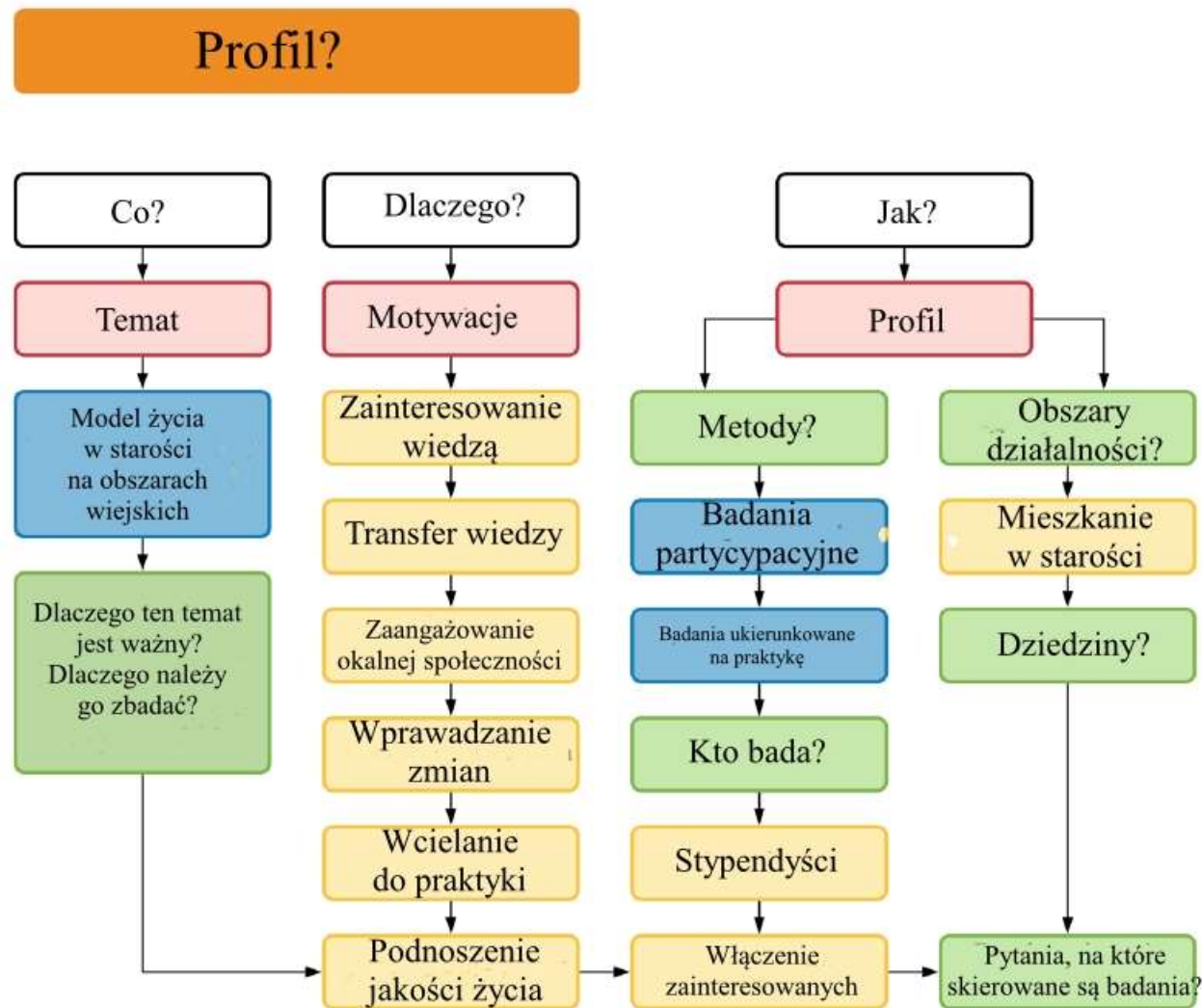
Studium wokalnoci bazuje na teorii zmiany (theory of change) aby unaocznic czesci kompleksowych wyzwań i koncepcji rozwiązań.

Anderson, Andrea A. (o.J.) The Community Builder's Approach to Theory of Change. A Practical Guide to Theory Development, The Aspen Institut, dostępna online pod adresem:

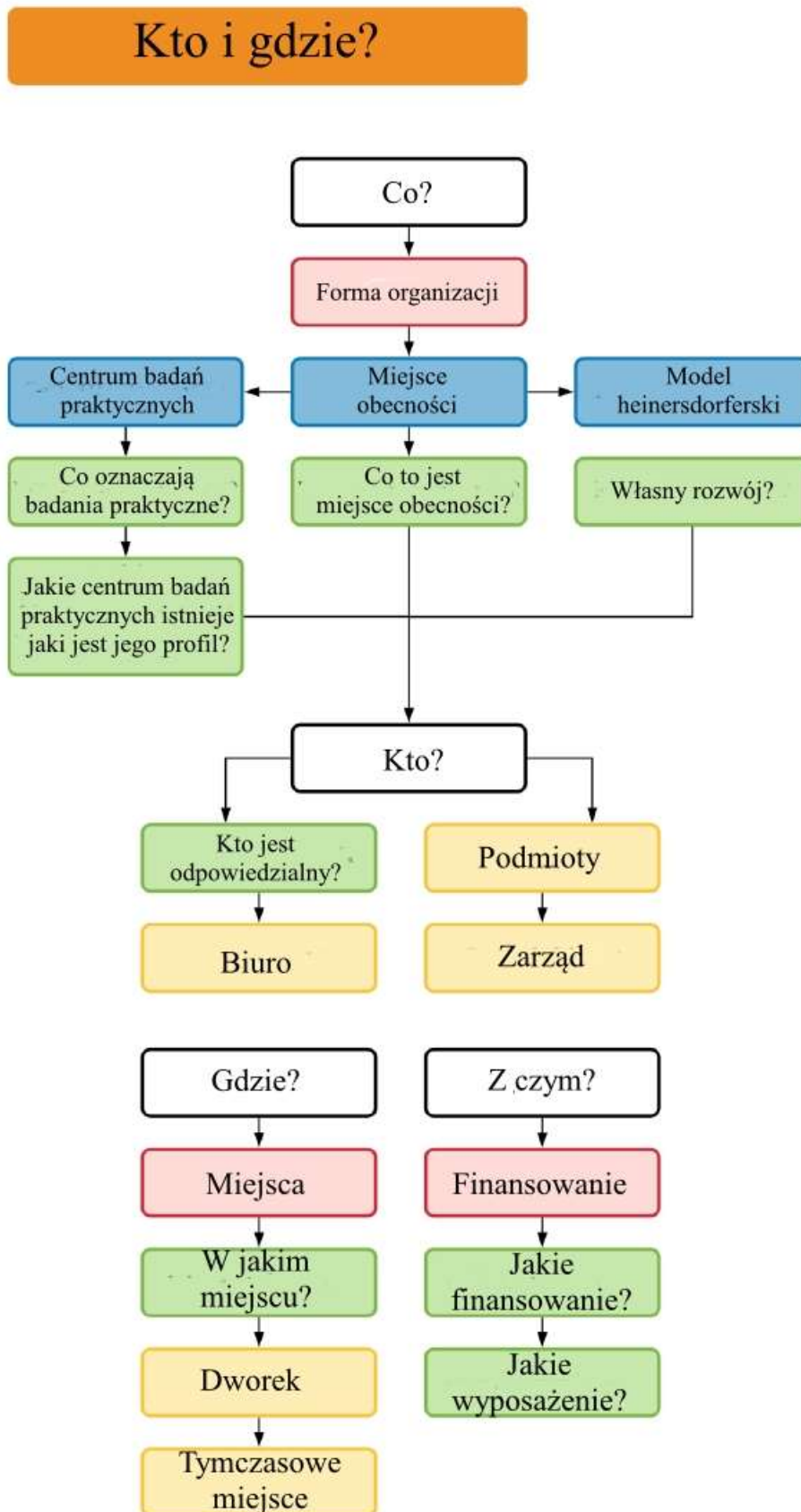
http://www.mspguide.org/sites/default/files/resource/aspen_institute_-_the_community_builders_guide_to_theory_of_change.pdf

Rysunek 8: wstępne przemyślenia dotyczące Theory of Change 1

Rysunek 9: wstępne przemyślenia dotyczące Theory of Change 2³

Rysunek 10: wstępne przemyślenia dotyczące Theory of Change 3

5. Dla kogo i na rzecz kogo jest atrakcyjne centrum badań praktycznych?

5.1. Zastosowanie do "modeli życia w starości na obszarach (przygranicznych) wiejskich"

Centrum badań praktycznych profituje poprzez sieciowanie z innymi podmiotami zainteresowanymi tematem (osobami, grupami czy instytucjami) wówczas, gdy możliwe jest jak najwcześniejsze włączenie ich wraz z wykorzystaniem ich wiedzy, doświadczeń, kontaktów.

5.2. Grupa celowa: kto zyska z tego doświadczenia?

Grupą celową centrum badań praktycznych są naukowcy z Niemiec i z Polski, lokalnie "zainteresowani/ których te tematy dotyczą" ludzie, jak i transregionalna opinia publiczna. Należy również zaliczyć przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, centra badawcze, organizacje pozarządowe, administrację, Kościół, politykę, media i gospodarkę z polsko - niemieckich obszarów przygranicznych.

Oni mogą skorzystać z doświadczeń centrum badań praktycznych. Jako wskazówki dla praktyki oraz źródło idei służą one, przykładowo, zarówno polityce (gmina, land, związek federalny, międzynarodowa), organizacją pożytku publicznego, jak i miejscowym wolontariuszom.

Badania porównawcze prowadzone w kraju i poza jego granicami stanowią potencjał do intensywnej dyskusji nad podstawowymi pytaniami dotyczącymi "modeli życia w starości na obszarach (przygranicznych) wiejskich".

Dla kogo i na rzecz kogo?

Rysunek 11: Dla kogo i na rzecz kogo centrum badań praktycznych może być atrakcyjne?

5.3. Dwukrotne badania ankietowe

Z pomocą organizacji charytatywnej CorrelAid⁴, złożonej z sieci 1.400 analityków danych pracujących jako wolontariusze, przeprowadzono badanie ankietowe dotyczące zainteresowania tematem i poznania form życia i mieszkania osób starszych na terenach wiejskich. W tym celu stworzono kwestionariusz ankiety, w formie papierowej oraz internetowej, który można było odesłać⁵. Adresatami byli "mieszkańcy rejonów wiejskich, organizacje senioralne, pracownicy administracji, organizacje pozarządowe, polityka". W badaniu wzięło udział ogólnie 138 osób reprezentujący grupy obywateli, administracji/polityki, medycynę/opiekunów osób starszych. Opracowane przez CorrelAid⁶ dane pokazały, że istnieje duże zainteresowanie tym tematem ze strony wszystkich grup respondentów⁷.

⁴ zob. <https://correlaid.de>

⁵ zob. załącznik C.

⁶ zob. ibidem.

⁷ zob. ibidem.

Ogólnie można stwierdzić, że najistotniejszym wynikiem badania ankietowego jest stwierdzenie, że wśród potencjalnych grup celowych, centrum badań praktycznych cieszy się dużym względnie bardzo dużym zainteresowaniem. Opracowanie wyników przeprowadzone przez CorrelAid stanowi zasób danych, które można wykorzystać do dalszego postępowania prowadzonego przez grupę sterującą do stworzenia fundamentów i profilu centrum badań praktycznych.

Kolejny kwestionariusz stworzono dla potencjalnych niemieckich i polskich instytutów badawczych. Dzięki temu mieli oni możliwość wypowiedzieć się na temat zagadnień naukowych i organizacyjnych możliwej współpracy⁸. Poza tym są one cenną podstawą do analizy interesariuszy.

Kwestionariusze dla instytutów naukowych stanowią cenną bazę z punktu widzenia pytań organizacyjnych i metodycznych pojawiających się przy przygotowywaniu centrum badań praktycznych. One powinny służyć, jako punkt wyjścia, grupie sterującej przy dalszym planowaniu centrum.

5.4. Workshops, sieciowanie i kooperacja

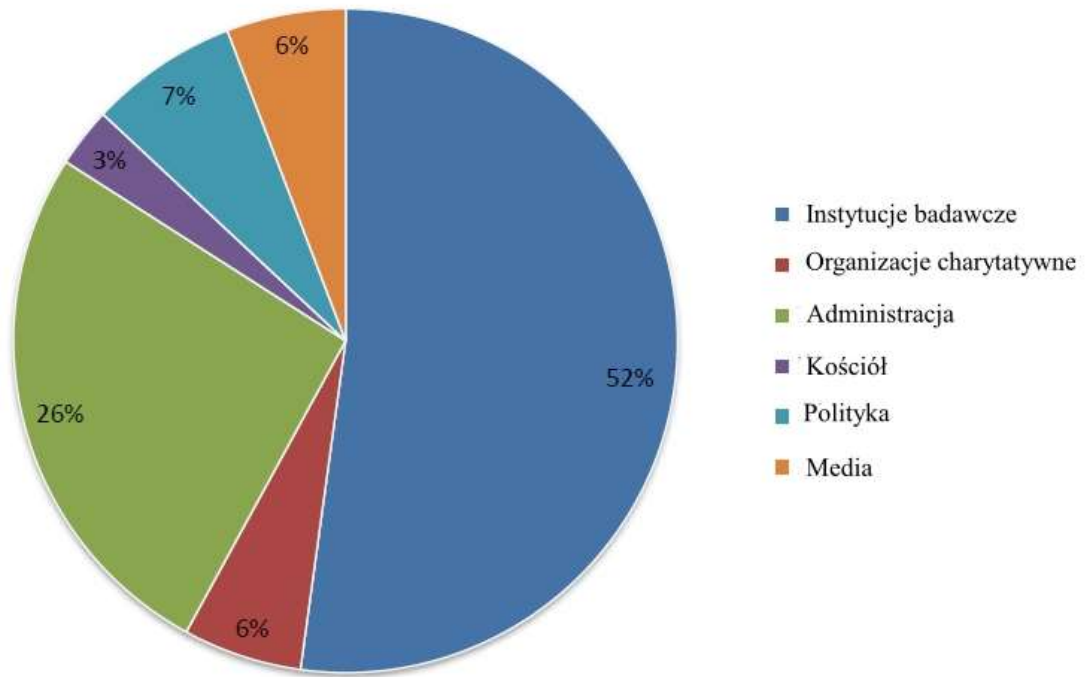
[...]

5.5. Analiza środowiska/interesariuszy

Podstawą przy podejmowaniu decyzji dotyczącej założenie centrum badań praktycznych powinno być dobre poznanie grupy celowej, czyli dla kogo i jaka aktywność jest sensowna. W ramach tego studium wykonalności zaproponowano inicjatorom centrum badań praktycznych przeprowadzenie analiz środowiska na podstawie wytycznych "działania podręcznika"⁹. Pod kierownictwem pani Annegret Huth zidentyfikowano 69 pól tematycznych (interesariuszy) i skierowano do nich zapytanie. Oni stanowią zespół tych osób i instytucji, z którymi można powołać do życia centrum badań praktycznych. Poza tym mogą oni rozpropagować ideę wizji centrum badań praktycznych poza granice Heinersdorf.

⁸ zob. załącznik E

⁹ Vgl. Bertelsmann Stiftung 2013, S. 12-24.

Rysunek 12: interesariusze wg różnych sektorów

Ogólnie, analiza interesariuszy uwidacznia, że istnieją korzystne uwarunkowania dla stworzenia centrum badań praktyczny. Ta inicjatywa cieszy się wśród badanych osób i instytucji dużą akceptacją i uważają oni ją na tyle specyficzną, aby posłużyła do owiązania problemu. W międzyczasie powołana grupa sterująca zaczęła planować kolejne kroki, wraz ze wskaźnikami osiągnięcia efektów i terminami. Przy czym należy uwzględnić inne kwestie, które można polecić grupie sterującej jako wskazówki "działania podręcznika"¹⁰: czy jasno zdefiniowano problem? czy określono, gdzie leżą przyczyny problemu? czy jest jasne, jakie oddziaływanie ma problem? czy jasne jest, jaki jest zakres i wielkość problemu? czy jest jasne, kto jest grupą adresatów? czy zrozumiała jest sytuacja adresatów? czy są na tyle dobrze zrozumiałe problemy i potrzeby grupy adresatów, aby można było na ich podstawie stworzyć projekt? czy zostały wykorzystane doświadczenia płynące z innych programów? zidentyfikowano luki w finansowaniu?

¹⁰ Vgl. hier und im weiteren Absatz ebd.

6. Kto jest niezbędny do organizacji centrum badań praktycznych i gdzie należy je zorganizować?

[...]

6.1. Wymagania w stosunku do Heinersdorf

[...]

Wskazówka

Na wstępie należy wskazać kryteria, ze względu na położenie, strukturę i ludność, dlaczego Heinersdorf jest predysponowany do stworzenia w nim centrum badań praktycznych, które byłyby przedmiotem wspólnej debaty. Te kryteria staną się dobrymi argumentami do akwizycji środków finansowych.

6.2. Wymagania organizacyjne / podmioty fazy początkowej

6.2.1. Przywództwo | kooperacja

W roku 2015 wyłoniła się ze stowarzyszenia Denk-mal-Kultur e.V. 12-osobowa grupa projektowa "życie / uczenie się / działanie - w starości, na wsi", która była inspiratorem wizji centrum badań praktycznych. Rolę pioniera przyjęła Annegret Huth, architekt krajobrazu i terapeutka. Jej działaniu przyświecała wewnętrzna motywacja, aby z wizji centrum badań praktycznych powstała konkretna instytucja, która podejmie swoje działania.

[...]

Wskazówka

Istotne znaczenie w tworzeniu centrum badań praktycznych ma pytanie, jak do tego zadania należy organizacyjnie zaangażować przywódcę.

Aby zapoznać się z wyzwaniem stawianym efektywnemu przywództwu, można polecić zapoznanie się z następującymi wskazówkami fundacji Roberta Boscha:

Röbke, Thomas (2014): Engagement braucht Leadership. Stärkung von Vereinen und ihren Vorständen als Zukunftsaufgabe, Stuttgart: Robert Bosch Stiftung.

6.2.2. Długookresowe i zrównoważone współdziałanie wielu podmiotów reprezentujących różne sektory

[...]

Partnerzy kooperacji często podlegają naciskom, które wynikają z potrzeby podjęcia konkretnego działania. Zazwyczaj istotnym czynnikiem jest ograniczone czasem korzystanie z dotacji finansowych. Co ma znowu wpływ na przedkładanie własnych interesów.

W ramach klasycznej kooperacji oznacza to, że centrum badań praktycznych jako projekt ograniczony czasem (krótko i średnioterminowy), musi połączyć interesy zaangażowanych podmiotów z różnych krajów, uwzględniając przy tym czasowo ograniczone (finansowe) zasoby i zmienne źródła dotacji.

Ze względu na doświadczenia "wspólnego działania" (wspólny impakt) zalecane jest, aby odejść od klasycznej formy kooperacji. A zatem już na początku współpracy mieć na uwadze, poza aktualnymi zainteresowaniami podmiotów współdziałania, długoterminowe skutki wspólnych działań. Inicjatorzy centrum badań praktycznych powinni zainicjować proces, który umożliwi ustalenie wspólnych celów działania: czy w taki sam sposób rozumiemy problem? czy zgadzamy się na przyjęcie wspólnej drogi rozwiązania tego problemu? czy zobowiązujemy się do realizacji wspólnych celów?

Konkretnie oznacza to, że należałoby w czasookresie od ok. 6 do 12 miesięcy przeprowadzić moderowane spotkania, w trakcie których poruszane byłyby te istotne pytania.

Te kroki często są niedoceniane, gdy myśli się o długotrwałej i zrównoważonej współpracy. Często podmioty klasycznej kooperacji uważają je za takie, które zabierają za dużo czasu i są porostu niepotrzebne. Potencjalni partnerzy, ze względu na czasową i finansową Deadline, będą dążyli do skrócenia lub nawet omięcia tego kroku. Takie działania mogą wywrzeć negatywne piętno na strukturze organizacyjnej zbudowanej przy uwzględnieniu zasady resilience.

Cechy charakteryzujące podmioty:

- silna chęć pracy w zespole zamiast rozbudowanego *ego*

- ludzie, którzy potrafią uzgodnić długoterminowy wspólny cel
- osiągnięcie wspólnego celu jest ważniejsze niż własnych celów

6.3. Grupa sterująca

[...]

Zadaniem grupy sterującej jest przygotowanie kolejnych konkretnych decyzji oraz kroków organizacyjnych - na podstawie wskazówek studium wykonalności. Jest ona organem decyzyjnym w fazie tworzenia centrum badań praktycznych, co zasadniczo rozpoczyna ten proces.

Powinno organizować regularne moderowane spotkania (online lub w kontakcie bezpośrednim). Grupa sterująca wyznacza kierunek dla podmiotów organizujących, form kooperacji, organizacji zarządzania, utworzenia biura, pozyskiwania finansowania na prowadzenie działalności, decyzji dotyczących kształtu profilu.

Grupa sterująca powinna pracować w ograniczonym czasie (w fazie tworzenia). Z jej szeregów można stworzyć stały organ, przykładowo radę nadzorczą czy kuratelę.

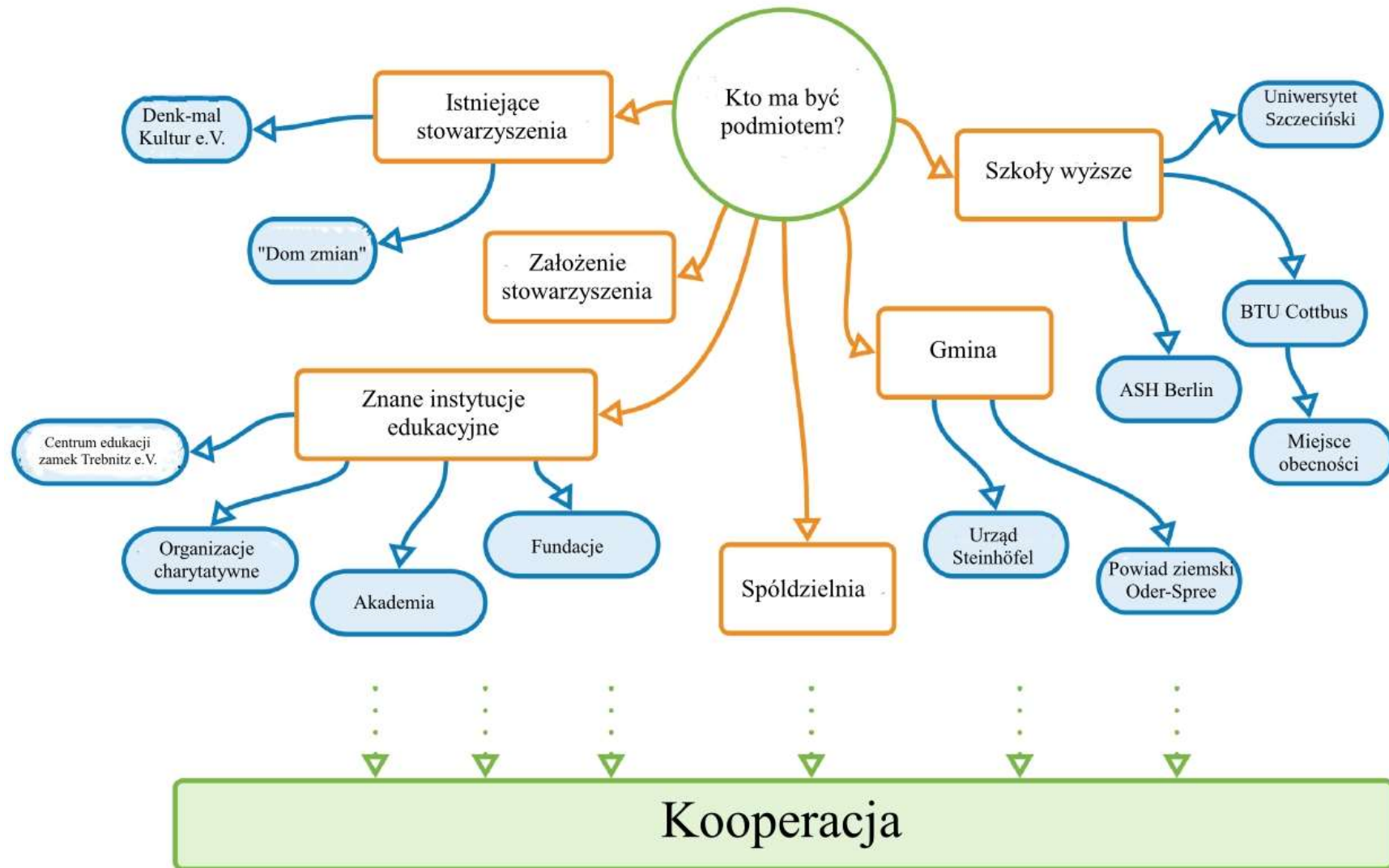
6.4. Podmioty / formy finansowania

[...]

Dla centrum badań praktycznych decyzja dotycząca formy finansowania jest bardzo istotna i powinna być dobrze przemyślana. Ta forma powinna być długoterminowa aby zapewnić długookresowe funkcjonowanie. Poza organizacyjnym kierownictwem centrum badań praktycznych, kolejne zadanie, które z pewnością będzie się ponownie pojawiać, jest pozyskiwanie dotacji aby zapewnić finansowe podstawy funkcjonowania względnie rozszerzać możliwości działania. Ważne staje się tu posiadania odpowiednich doświadczeń czy dobrych sieci wsparcia, jak i dobra reputacja podmiotu.

Kształtować profil centrum badań praktycznych będące podmiotem, jako kierownictwo, rada nadzorcza, kuratele, grupa sterująca będące napędzać pracę. Można oczekiwać w tym miejscu fluktuacji osób działających, co jednocześnie stwarza szanse integracji różnych kompetencji. Z tego powodu ważna jest organizacyjna stabilność podmiotu.

Rysunek 14: W poszukiwaniu odpowiedniego podmiotu

6.4.1. Stowarzyszenie

[...]

Scenariusz 1: podmiotem organizującym będzie stowarzyszenie Denk-Mal-Kultur e.V.

[...]

Scenariusz 2: zostanie założone nowe stowarzyszenie, które stanie się podmiotem organizującym

[...]

6.4.2. Założenie spółdzielni, powiązanie z już istniejącą spółdzielnią

[...]

6.4.3. Komunalny podmiot organizujący

[...]

Scenariusz 3: gmina Steinhöfel przejmie zadania podmiotu organizującego

Gmina Steinhöfel od samego początku towarzyszy inicjatywom podejmowanym przez Heinersdorfer, między innymi dotyczącym założenia centrum badań praktycznych. Współdziałała w trakcie prowadzonych warsztatów dotyczących studium wykonalności i artykułowała aktywne wsparcie. Gmina powinna odgrywać istotną rolę - również poza podmiotem organizującym

Korzyści:

- dystans pomiędzy obywatelami a administracją gminy jest mały, można kultywować kulturę płaskiej hierarchii
- lokalne podmioty są znane i darzy się je zaufaniem
- administracja odciąży od pracy obywateli i wolontariuszy

Wyzwania / wady:

- etat obejmujący centrum badań praktycznych musi być ujęty w budżecie i przez odpowiednie gremia przyjęty, np. instytucje nadzorujące
- trzeba przejąć zadania administracyjne, co wymaga odpowiedniego personelu i zasobów finansowych
- nie ma charakteru charytatywnego

- potrzeby naukowców mogą stanowić spore wyzwanie dla komunalnej praktyki, jeżeli uprzednio nie zostaną wyartykułowane i określone oczekiwania stron

Scenariusz 4: podmiotem organizującym będzie powiat ziemski Oder-Spree

[...]

6.4.4. Połączenie z instytucją badawczą | punkt do prowadzenia działalności

[...]

Punkt do prowadzenia działalności

[...]

6.4.5. Połączenie z działającymi instytucjami edukacyjnymi

Scenariusz 5: identyfikacja działającej instytucji edukacyjnej jako podmiotu organizującego

[...]

6.4.6. Kooperacja

[...]

Prawdopodobną formą organizacji podmiotu organizującego będzie kooperacja różnych instytucji. Należy odpowiednio wcześniej przeprowadzić rozpytanie wśród potencjalnych podmiotów kooperacji dotyczące jej formy i celów.

6.5. Kierownictwo

[...]

Przed wystartowaniem centrum badań praktycznych należy wyjaśnić, jak ma być zbudowane kierownictwo:

- ile czasu rocznie należy zainwestować w zadanie kierowania? ¹¹
- jakie kompetencje powinien posiadać kierownik?

¹¹ Vgl. Anlage B, Nr. 2, S. 1.

- jaki tym umowy należy zastosować w przypadku płatnego kierownictwa i jak wypłacać honorarium / ekwiwalent
- kto komu wydaje polecenia w trakcie wykonywania zadań organizacyjnych

6.5.1. Biuro

Wskazówka

Istotne znaczenie w prowadzeniu działalności centrum badań praktycznych jest dobrze wyposażone biuro. Powinien być zabezpieczony personel, zasoby materialne i pomieszczenia oraz trwale gwarantowany (patrz poniżej).

6.5.2. Osoba odpowiedzialna za ochronę danych osobowych

Wskazówka

należy wybrać osobę zajmującą się ochroną danych osobowych. W centrum badań praktycznych będą stale zbierane i przetwarzane dane. Należy koniecznie zastosować europejskie rozporządzenie o ochronie danych osobowych (RODO) z maja 2018 roku. Należy stworzyć dokumentację obrazującą pozyskiwanie danych i procedury postępowania w przypadku ich utraty (np. zgubienie laptopa itp.). Należy zahasłować komputer. Dokumenty w formie papierowej powinny być przechowywane w zamkniętych szafach a po upływie urzędowego czasu - zniszczone.

literatura:

Bayerisches Landesamt für Datenschutz (2017) (red.): Erste Hilfe zur Datenschutz-Grundverordnung für Unternehmen und Vereine. Das Sofortmaßnahmen-Paket, München: Beck.

6.5.3. Zewnętrzne wsparcie dla procesu / Coaching / moderacja

Wskazówka

Od samego początku należy zastanowić się nad możliwością zewnętrznego wsparcia i zapewnić na ten cel odpowiednie finansowanie.

Zewnętrzne spojrzenie ekspertów na rozwój może zasadniczo polepszyć i przyspieszyć poszczególne kroki i sam proces.

6.6. Poszukiwanie osobowości

Wraz z wyborem formy podmiotu organizującego należy do organizacji centrum badań praktycznych włączyć aktywne i obdarzone zaufaniem publiczne osoby. Może to być forma doradztwa (rada nadzorcza) albo funkcja nadzorcza (kuratela). Czy należy zainteresować się ludźmi zajmującymi się nauką, polityką, czy ze środowiska społecznego? Kto jest szanowanym przedsiębiorcą (aktualny lub były mieszkaniec Heinersdor, Hidden Champion itp.), naukowcem, politykiem, pisarzem, aktorem itp.?

[...]

Rada nadzorcza

[...]

Kuratorium

[...]

6.7. Infrastruktura i kosztorys

6.7.1. Kierownictwo / biuro

W tym momencie dokładne oszacowanie kosztów niezbędnych do prowadzenia centrum badań praktycznych nie jest możliwe. Jest to uwarunkowane podjęciem wielorakich decyzji, które ma przed sobą w fazie jego tworzenia grupa sterująca. Jednak, ze względu na heterogeniczny skład grupy sterującej i różne doświadczenia jej członków w zakresie szacowania kosztów osobowych i rzeczowych, można na te doświadczenia powoływać się i z nich skorzystać

[...]

6.7.2. Jednorazowa inicjatywa początkowa

Jeżeli zostanie powołane dla centrum badań praktycznych jego kierownictwo, należy założyć jednorazowe i roczne koszty : zob. załącznik G

Wkład finansowy służący do zorganizowania centrum badań praktycznych powinno wynosić 15.000 €, które należy pozyskać. Również mniejszy wkład umożliwi zorganizowanie centrum. Niektóre z niezbędnych inwestycji mogą być podzielone na partnerów kooperacji i pokryte z ich zasobów (wkład własny: np. administracja,

homepage, Corporate Identity itp.) lub z darowizn (wyposażenia biura, catering itp.).

6.7.3. Bieżąca działalność, koszty roczne

W fazie początkowej w pierwszym roku mogą powstać następujące koszty: zobacz załącznik G.

Wskazówka

Zestawienie rocznych wydatków jest zależne od nakładów na personel oraz od tego, jak wysoki ma być wkład własny. Jeżeli założymy, że partnerzy będą wnosili wkład własny i będzie aktywny wolontariat, to roczne koszty mogą wynosić ok. 15.000 €. Wskazaniem byłoby jednak założenie rocznych kosztów na wysokości 100.000 € i pozyskiwanie zewnętrznych dotacji.

6.8. Miejsce / pomieszczenia

[...]

Wskazówka

Centrum badań praktycznych ma zająć się badaniem innowacyjnych modeli życia i zamieszkania ludzi starszych. Idealnie byłoby, gdyby te badania skierowane byłyby na potrzeby, które stara się zaspokoić ludność danego regionu. Pomieszczenia w centrum powinny być bez barier architektonicznych, dostosowane do potrzeb seniorów, jasne i w przyjaznych kolorach, akustycznie odpowiednio dostosowane do potrzeb seniorów oraz o pozytywnej charyzmie. W wyposażenie materialne powinna być zainwestowana praca koncepcyjna, nawet, gdy tego będzie wymagała sytuacja, przy wykorzystaniu pomocy z zewnątrz (architektów wnętrz, akustyków itp.).

[...]

6.8.1. Dwór

Celem mieszkańców Heinersdorf będących inicjatorami centrum badań praktycznych, jest, usytuowanie centrum jako części "Akademii starzenia się z uwzględnieniem prawa do samostanowienia na obszarach wiejskich", która miałaby funkcjonować w dworcu w Heinersdorf. Uwarunkowania materialne dla prowadzenia centrum, jakie oferuje dworek, są idealne: znajdują się tam liczne pomieszczenia, które mogą posłużyć jako pomieszczenia biurowe, pomieszczenia gospodarcze oraz pomieszczenia służące do organizacji imprez publicznych. Również reprezentatywny urok budynku z jego jasnymi, wysokimi pomieszczeniami, tworzy idealną atmosferę do spotkań kreatywnej działalności. Dla stypendystów i Fellow już sama lokalizacja stanowi szczególny bodziec, aby prowadzić badania właśnie w Heinersdorf.

Rysunek 15: historyczny dworek w Heinersdorf

Wskazówka

Krótkoterminowym celem jest organizacja w historycznym dworku centrum badań praktycznych, ale uprzednio trzeba przeprowadzić kosztowną renowację dworku, na realizację której nie ma wystarczającego finansowania. Również, gdyby zostało zapewnione finansowanie, to i tak upłynie dużo czasu aby pomieszczenia były gotowe do zasiedlenia oraz użytkowania. Do tego czasu należy skorzystać z tymczasowych rozwiązań.

Uwaga opinii publicznej (wywiady, sesje fotograficzne, podpisanie dokumentów założycielskich) powinna stale koncentrować się w pobliżu dworku również po to, aby dokumentować realizację celu, jakim jest stworzenie w nim centrum badań praktycznych.

6.8.2. Przestrzeń do wspólnej pracy (Coworking-Space)

[...]

Wskazówka

należałoby zalecić, aby w początkowej fazie usytuować biuro centrum badań praktycznych w Co-Working-Space w Heinersdorf. Usytuowanie w środowisku o wysokim innowacyjnym potencjale, w relacjach z kreatywnymi ludźmi i w bliskości do ludności zamieszkującej wieś¹² może uruchomić efekt synergii. W kwestii pomieszczeń, w początkowej fazie podmioty będą musiały wykazać się pewną

¹² zob. ibidem

elastycznością, ale w zamian za to pozyskują pomieszczenia do wielostronnego wykorzystania.

[...]

6.8.3. Haus des Wandels ("Dom zmian")

"Dom zmian" można byłoby wskazać jako możliwą lokalizację w fazie początkowej dla centrum badań praktycznych. Istnieją w nim, pomimo konieczności dokonania remontów, dobre warunki aby włączyć centrum do aktywnego życia wsi i posiada on filozofię korespondującą z celami centrum¹³.

[...]

6.8.4. Warunki ramowe dla tymczasowych rozwiązań

W fazie początkowej centrum badań praktycznych, w celu utworzenia biura, wystarczą skromne warunki lokalowe. Jednak biuro, już od samego początku, powinno być dobrze wyposażone i mieć możliwość do goszczenia paru osób.

Ważnym byłoby posiadanie przynajmniej jednego stałego miejsca do pracy wyposażonego w ergonomiczny sprzęt, szybki Internet, telefon, jak i pomieszczenia magazynowe dla materiałów drukowanych i do moderacji. W celu organizowania imprez można byłoby wynająć inne pomieszczenia w Heinersdorf (np. centrum kultury, "Dom zmian"). Zakwaterowanie stypendystów może początkowo odbywać się w prywatnych mieszkaniach, hotelach czy domach letniskowych.

Zaś elastyczność podmiotów może stać się korzystna. Istnieją również w Heinersdorf nieformalne kontakty inicjatorów.

Należy zadbać o wczesny zakup u usługodawcy pakietu telefonicznego VoIP, który będzie można wykorzystywać również w później.

6.8.5. Finansowanie i akwizycja

[...]

Zadaniem grupy sterującej jest odnalezienie odpowiednich źródeł finansowania i składowanie pierwszych wniosków. Akwizycja środków należy do codzienności wielu partnerów

¹³ zob. ibidem

kooperacji. Posiadają oni odpowiednie doświadczenia i dostęp do aktualnych informacji o nowych i sprawdzonych programach.

[...]

7. Jak powinien wyglądać profil/koncepcja centrum badań praktycznych, aby prowadzić je skutecznie i przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju?

[...]

7.1. Sytuacja wyjściowa

Centrum badań praktycznych może stać się pierwszą taką instytucją i charakteryzuje się unikalnością. Proces kształtowania profilu zaczął się. Zidentyfikowano pewną liczbę potencjalnych partnerów i połączono je w sieć. Powołano grupę sterującą. Również rozpoczęło się poszukiwanie pomysłu na to, jak powinno być zbudowane centrum badań praktycznych. Tę fazę początkową prowadzi i kieruje nią z dużym zaangażowaniem pani Annegret Huth. Ona przyjęła swoistą rolę wizjonerki i powinna być wspierana przez wszystkie podmioty.

[...]

7.2. Akademia starzenia się z uwzględnieniem prawa do samostanowienia na obszarach wiejskich

[...]

7.3. Binacjonalność

Workshopy prowadzone w ramach studium wykonalności w listopadzie 2019 oraz w lipcu 2020 w Heinersdorf, jak i rozpytanie prowadzone przez Annegret Huth wśród grupy interesariuszy pokazały, że istnieje zainteresowanie po niemieckiej i po polskiej stronie wyminą na temat procesu starzenia się i starości na obszarach (przygranicznych) wiejskich. Rozmowy prowadzone z naukowcami z Uniwersytetu Szczecińskiego pokazały, że z jednej strony istnieje ograniczone pojęcie o tym, co się dzieje w innym kraju, z drugiej strony - życzenie uczenia się od siebie oraz dokumentacji odpowiednich modeli życia w starości na obszarach wiejskich. Jednocześnie pojawiły się naukowe pespektywy porównania z innymi europejskimi regionami, jak np. Luksemburg i Rheinland-Pfalz, czy Holandia i Nordrhein-Westfalen.

Duży potencjał centrum badań praktycznych stanowi, wielokrotnie podkreślana przez niemieckich i polskich partnerów, możliwość prowadzenia współpracy. Należy zainwestować czas w porozumienie dotyczące wspólnych celów i metod. Również należy organizować regularne spotkania w Heinersdorf i w Szczecinie.

7.4. Naukowy charakter

[...]

Roszczenia centrum badań praktycznych dotyczące naukowości są bardzo wysokie. Centrum powinno kierować się dobrą naukową praktyką (zob. kodeks Niemieckiego stowarzyszenia Badawczego „Gute wissenschaftliche Praxis“, względnie angielską wersję „Guidelines for Safeguarding. Good Research Practice“¹⁴). Należą do niej m. in.:

- Metody i standardy: "w celu odpowiedzi na pytania badawcze naukowcy wykorzystują naukowo ugruntowane metody. Przy rozwijaniu nowej metody zwracają uwagę na jakość i wypracowanie standardów"¹⁵.
- Dokumentacja: „naukowcy dokumentują wszystkie wyniki badań w taki sposób, aby spełnić wymogi naukowości danej dziedziny nauki i standardy pracy naukowej oraz aby można było sprawdzić i ocenić wyniki. Dokumentowane są również pojedyncze wyniki, które nie wspierają hipotezy badawczej. W tym kontekście nie należy prowadzić selekcji pojedynczych wyników. W przypadku, gdy będą istniały szczególne zalecenia dotyczące sprawdzalności i oceny, naukowcy będą prowadzili dokumentację. Nie można manipulować dokumentacją i wynikami badań; należy chronić je przed manipulacją“¹⁶.
- Stworzenie publicznego dostępu do wyników badań: wyniki badań należy publikować (czasopisma, serie wydawcze, monografie). Przy czym „... te decyzje nie powinny zależeć od osób trzecich. Naukowcy powinni podejmować własne decyzje - przy uwzględnieniu praktyki danej dyscypliny - czy, jak i gdzie chcieliby zaprezentować wyniki“¹⁷.
- Zapewnienie jakości *lege artis* (wg reguł sztuki): należy udostępnić odpowiednią i aktualną bazę danych do prowadzenia studiów porównawczych.

7.5. Potencjał poznania / zainteresowania i motywacja sektorów

[...]

¹⁴ Deutsche Forschungsgemeinschaft (Hg.) (2019). Online verfügbar unter: https://www.dfg.de/foerderung/grundlagen_rahmenbedingungen/gwp/, zuletzt aufgerufen am 05.07.2020.

¹⁵ Ebd. S. 17.

¹⁶ Ebd. S. 17-18.

¹⁷ Ebd. S. 18.

7.5.1. Naukowcy

[...]

Na motywację naukowców do prowadzenia kooperacji wpływają następujące czynniki:

- Wzmacnianie własnej renomy: biografię naukową tworzą zbiory dowodów własnych kompetencji, sukcesów i kwalifikacji.
- generowanie środków badawczych: ograniczone czasem dotacje finansowe generuje potrzebę poszukiwania źródeł finansowania: środki osobowe służące do zatrudnienia personelu, młodych naukowców, środków rzeczowych potrzebnych do zorganizowania konferencji, podróży służbowych, publikacji, pozyskiwania danych itp.

[...]

Efektywny udział naukowców będzie możliwy przy zapewnieniu następujących czynników:

- zapewnienie zasobów ludzkich
- zapewnienie zasobów rzeczowych
- zapewnienie środków do realizacji podróży służbowych
- zapewnienie lub wynajęcie renomowanych wydawnictw
- tworzenie sieci międzynarodowych i narodowych
- przejmowanie zadań administracyjnych
- tworzenie idealnych warunków do badań

7.5.2. Społeczeństwo obywatelskie: obywatelki i obywatele

[...]

W sektorze pozarządowym następujące doświadczenia wpływają na sukces współpracy:

- doświadczenie sprawstwa: poprzez pracę własnych rąk można osiągnąć widoczne zmiany
- doświadczenie sensu działania: przez zaangażowanie społeczne nabiera znaczenia własne działanie i prowadzi do szybkiego sukcesu
- doświadczenie rezonansu¹⁸: spotkanie z ludźmi o podobnych poglądach prowadzi do emocjonalnego przeżycia i doznania radości. Jest to źródło wewnętrznej motywacji.

7.5.3. Administracja i polityka

[...]

Wskazówka

Tworzenie centrum badań praktycznych przypada na taki czasookres, w którym polityka zaczęła interesować się tematem starości na obszarach wiejskich i proponowane są regionalne i ponadregionalne programy finansowania.

[...]

7.5.4. Organizacje charytatywne

[...]

Wskazówka

Podmioty z organizacji charytatywnych powinni uczestniczyć w rozwijaniu centrum badań praktycznych i mogą być również, w idealnej sytuacji, partnerami kooperacji.

7.5.5. Gospodarka

Wskazówka

Gospodarka, jak i przedsiębiorcy mogą być ważnymi partnerami centrum badań praktycznych. Pozyskanie ich powinno stać się celem centrum badań praktycznych. Przedsiębiorcze działanie i myślenie może otworzyć inne drogi, niż te, którymi zmierza nauka lub polityka komunalna. Przedsiębiorcy są dobrze połączeni sieciami z innymi przedsiębiorcami i ze społecznością. Mają cenne doświadczenia

¹⁸ zob. Rosa 2019, S. 37–47.

w zakresie marketingu, kierownictwa personelem, wykorzystania zasobów oraz generowania środków finansowych z produkcji i usług.

[...]

7.6. Laboratorium

[...]

Wskazówka

Twórcom centrum badań praktycznych należy przybliżyć znaczenie pojęć partycypacji i badania opartego na partycypacji, aby ukazać ich znaczenie dla współpracy.

[...]

Wskazówka

Wskazane byłoby stworzenie laboratorium, które zajmowałoby się modelami życia w starości na obszarach wiejskich i stanowiłoby część centrum badań praktycznych. Za takim rozwiązaniem przemawiają: możliwość prowadzenia transdyscyplinarnej naukowej współpracy, społeczeństwo obywatelskie ujmowane w społecznym kontekście, wspólny proces uczenia się ekspertów i laików, jak i dobra komunikowalność pojęcia laboratorium przy pozyskiwaniu dotacji i pracy z opinią publiczną

7.6.b Stypendia naukowe/ Fellowships / Scientist in Residence Stypendia naukowe

Wskazówka

Głównym zadaniem centrum badań praktycznych powinno stać się przyznawanie stypendiów, Fellowships i zaproszeń do Scientist in Residence. Te działania będą w wysokim stopniu kształtowały profil centrum.

Stypendia względnie Fellowships stanowią wypróbowany środek do przyciągnięcia badaczy zajmujących się określonym tematem i związania ich na określony czas z centrum. One dają dla młodym naukowcom możliwość prowadzenia badań, dopracowywania swojego warsztatu badawczego, prowadzenia pracy pisarskiej. Uznany badaczom stworzą możliwość wyłączenia się na określony czas z codzienności i koncentrację na pracy badawczej.

W przypadku fundatorów stypendium pojawia się możliwość, poprzez pracę młodych naukowców, do kreatywnego spojrzenia na określone problemy i pozyskania wiedzy, która stanie się istotnym impulsem do dalszej pracy.

[...]

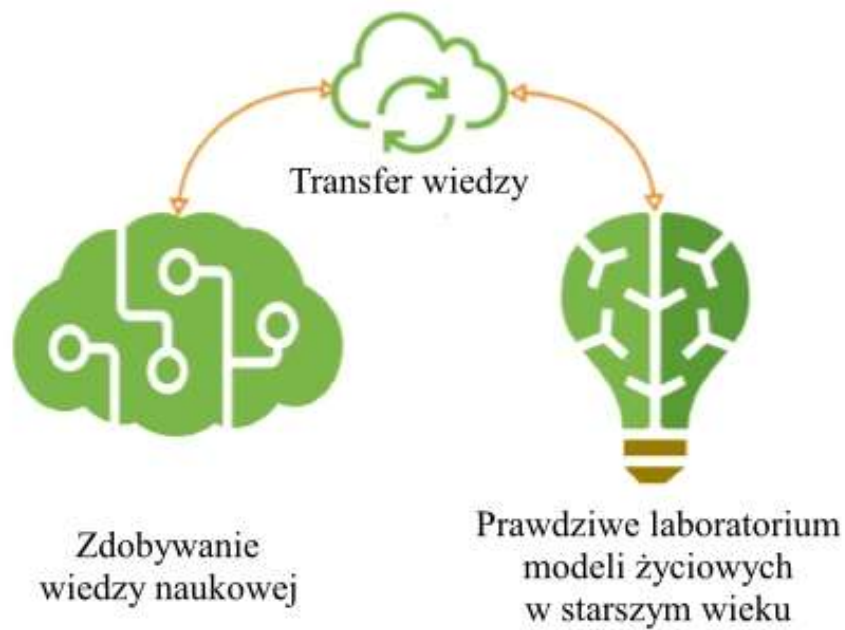
Stypendia/ Fellowships, aby zaspokajały podstawowe potrzeby stypendystów, powinny wynosić około 1.200 do 1.500 € miesięcznie. W przypadku stypendiów/ Fellowships dedykowanym utytułowanym naukowcom, pojawiają się koszty w wysokości od 1.550 bis 1.900 € miesięcznie.

[...]

7.7. Tematyka & pola działania centrum badań praktycznych

Przed podjęciem się realizacji studium wykonalności, inicjatywa mieszkańców Heinersdorf zidentyfikowała osiem pól tematycznych, które powinny należeć do zadań centrum badań praktycznych:

1. Różne instytucje zajmują się procesem starzenia i rozpatrują go w kontekście społecznym, ekonomicznym, kulturowym i gerontologicznym. Zadaniem centrum badań praktycznych będzie poznanie tych wyników badań, powiązanie ich i wypracowaniu praktycznego znaczenia dla modeli życia w starości.
2. Analiza już istniejących i rozwijanych modeli życia w starości w Polsce, Niemczech i na świecie.
3. Ewaluacja tych modeli z punktu widzenia ich istotność dla pozytywnego starzenia się w rejonach wiejskich w polsko-niemieckim obszarze przygranicznym.
4. Rozwijanie już istniejących lub tworzenie nowych modeli ze względu na wyżej wymienione analizy.
5. Wskazanie istotnych uwarunkowań modeli życia w starości w różnych środowiskach.
6. Naukowa opieka nad nowymi, obiecującymi modelami (przykłady dobrych praktyk) w Euroregionie wzdłuż polsko-niemieckiej granicy.
7. Analiza niezbędnych sojuszy na rzecz wsparcia innowacyjnych modeli.
8. Wskazówki do implantacji nowych modeli.

Rysunek 17: dwa filary centrum badań praktycznych

Wskazówka

Dla centrum badań praktycznych istotne będą dwa filary: dążenie do tworzenia wiedzy naukowej i poszukiwanie możliwych do zrealizowania modeli życia w starości. Ważnym elementem gwarantujący sukces będzie transfer wiedzy.

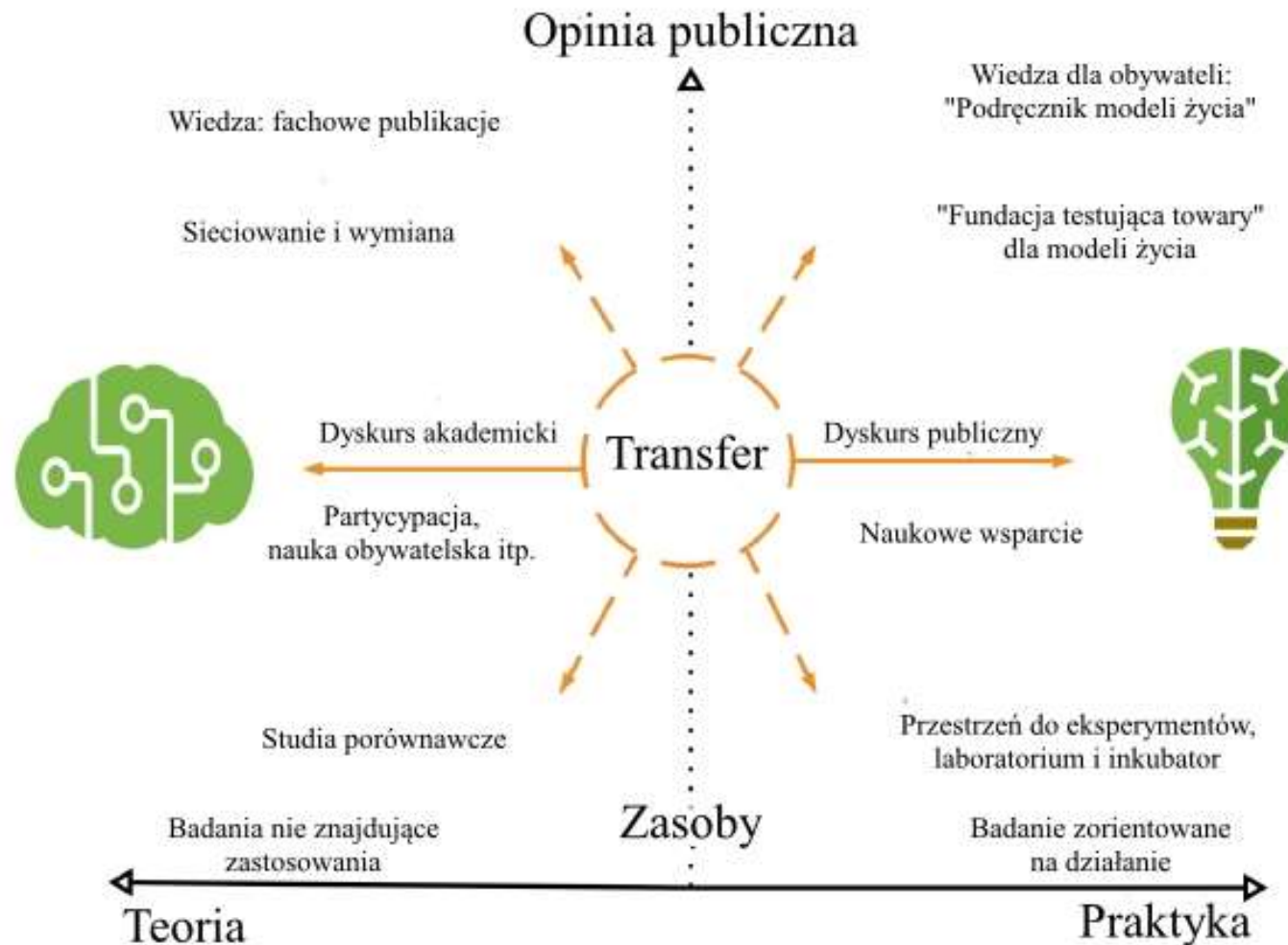
[...]

Wskazówka

Istotne dla profilu centrum będzie połączenie tych filarów, które nie są rozbieżne lecz w dotychczasowych badaniach rzadko ze sobą łączone, bez niwelacji przyjętych w tym zakresie koncepcji.

Zur Veranschaulichung bietet sich folgende schematische Darstellung an:

Rysunek 18: systematyczne uporządkowanie możliwych pól działania centrum badań praktycznych

Dla profilu centrum badań praktycznych, ze względu na jego cele, zalecane jest rozpoznanie wykorzystania jego własnych zasobów oraz zasobów wniesionych przez partnerów.

7.8. Tworzenie opinii publicznej/jawności jako cel

[...]

Wskazówka

Kształtowanie opinii publicznej stanie się istotnym zakresem w pracy centrum badań praktycznych. Ona będzie zajmowała się zarówno naukowym, jak i publicznym dyskursem na temat "Modeli życia w starości na obszarach wiejskich". To znaczy, opinia publiczna powinna wspierać badania, które prowadziły do istotnych wniosków, jak i prowadzić pracę w zakresie public relations, która stanie się podstawą do realizacji reportażu telewizyjnych czy radiowych. A więc społeczność akademicka złożona z ekspertów będzie w centrum zainteresowania opinii publicznej.

7.9. Transfer / transfer wiedzy

Wskazówka

Podstawą centrum badań praktycznych stanie się organizacja transferu wiedzy. Mieszkań okolic mogą stać się przedmiotem badań porównawczych, mogą również, na zasadzie partycypacji, w nich uczestniczyć i mogą być zintegrowani z akademickim dyskursem. To znaczy, że ludzie bez specjalnego naukowego wykształcenia powinni zrozumieć, jakie wyniki zostaną pozyskane przez ich współdziałanie i jaki będzie ich wkład w badania. Z drugiej strony, wsparcie naukowe jest zalecane tam, gdzie bada się przykłady Best Practice lub prowadzone są eksperymentalne modele w konkretnym środowisku życia. Nabierają tu znaczenia szczególnie aspekty oceny "przydatności dla praktyki", to znaczy stworzenie i zastosowanie istotnych i ważkich kryteriów aby już od samego początku przeciwdziałać wadom podejścia popularnonaukowego.

Jednym z pierwszych zadań partnerów centrum badań praktycznych będzie stworzenie podstaw wspólnej pracy, szczególnie w zakresie organizacji transferu wiedzy.

7.10. Rozwijanie pól działania

Rysunek 19: Struktura w obszarze pól działania

Wskazówka

Podstawowym zadaniem stanie się podział pola działania centrum badań praktycznych na szczegółowe pola działania i jasne ich określenie, jak i przyporządkowanie im celów s.m.a.r.t.:

S	specyficzny
M	mierzalny
A	akceptowalny
R	realistyczny
T	terminowy

[...]

7.11. Struktura centrum badań praktycznych

Rysunek 20: Struktura centrum badań praktycznych

Jak ostatecznie będzie wyglądała struktura centrum badań praktycznych, jest zależne od grupy sterującej. Należałoby zalecić podział na jasno oddzielone zakresy

z jednoznacznym przyporządkowym podziałem obowiązków i obszarów działania (zobacz grafikę).

7.12. Zarządzanie projektem

Już w fazie zakładania centrum badań praktycznych należy podjąć decyzję dotyczącą metod i form efektywnego zarządzania projektem. Zastosowanie programów do zarządzania (np. ASANA) pomoże w efektywnej koordynacji i obrazowaniu planistycznej współpracy ludzi w różnych miejscach. Należy rozważyć zastosowanie tools, jak Nextcloud, Slack itp. Możliwie, że grupa sterująca chciałaby współpracować w sensie spranego zarządzania projektem.

[...]

7.13. Public Relations

7.13.1. Proaktywne, spersonalizowane Public Relations

Public Relations centrum badań praktycznych powinny realizowane w sposób proaktywny. To oznacza, że postrzeganie publiczne nie powinno być pozostawione przypadkowi. Należałoby wykorzystywać profesjonalne sposoby działania ludzi z doświadczeniem i / albo wykształceniem w zakresie PR. Korzystne byłoby posiadanie umiejętności z zakresu naukowego dziennikarstwa i / lub Story-Telling.

Użytecznym instrumentem PR może być stworzenie etatu w ramach ochotniczego roku socjalnego (kultura FSJ) względnie wolontariatu federalnego.

PR powinny, aby być efektywne, opierać się na użytkowaniu szerokiego spektrum mediów. To znaczy, obok klasycznych form komunikatów i konferencji prasowych, należy skorzystać z wpisów na blogu, relacji filmowych, Live-Streams, Podcasts, Social-Media-Posts itp. Tak są, na przykład, wykształceni redaktorzy radiowi mediów publicznych aby jednocześnie przygotowywać materiał audio, wideo i teksty wraz z foto-materiałem dla telewizji i radia, na ich Homepag oraz kanałów Social-Media. W idealnym przypadku takie szerokie spektrum przekazu może również oferować centrum badań praktycznych. A zatem należy profesjonalnie przygotowywać takie relacje, które będzie można umieszczać w Social-Media.

Kolejnym celem powinna być rozbudowa sieci kontaktów z przedstawicielami mediów regionalnych i ponadregionalnych, aby stać głównym relacjonującym istotne dla centrum tematy.

[...]

7.13.2. Homepage & Social Media

Od samego początku należy zadbać o profesjonalną prezentację na forum Internetu (np. praxisforschungsstelle.de). Na takiej stronie powinien być publikowany materiał wizualny, precyzyjne w wymowie i w zrozumiały sposób sformułowane teksty oraz powinna być stworzona taka struktura, na której łatwo będzie można odnaleźć szukane treści.

[...]

7.13.3. Jak należy komunikować wyniki?

Poza stałym kontaktem partnerów centrum badań praktycznych, należy stworzyć ciągłą komunikację z innymi (gospodarką oraz szeroko pojętą opinią publiczną).

Można zatem wykorzystać następujące formy kształtowania opinii publicznej:

- Newsletter / Mailing list
- Social Media
- Homepage
- własny periodyk (np. „Heinersdorfer Dialog zum selbstbestimmten Altwerden im ländlichen Raum“) wydawany w formie PDF lub w formie drukowanej
- serie wydawnicze, optymalnie w kooperacji z szkołami wyższymi i wydawnictwami
- artykuły w wiodących czasopismach
- prace licencjackie, magisterskie, habilitacje
- prowadzenie bloga
- Podcasts

- filmy
- spotkania i kongresy
- Workshopy
- wykłady
- BarCampy
- inne.

7.13.4. **Wizja komunikacji**

Komunikacja wyników pracy podmiotów centrum badań praktycznych powinna mieć miejsce na bazie wspólnie przyjętej wizji komunikacji. Założyciele powinny zatem poświęcić temu tematowi swój czas. Wizja ta winna być widoczna w procesie kształtowania opinii publicznej i tworzyć myśl przewodnią pracy w zakresie public relation.

8. Jakie konkretne kroki i środki są niezbędne do utworzenia centrum badań praktycznych?

8.1. Sytuacja wyjściowa

[...]

8.2. "Schody/drabina do osiągnięcia efektów"

W niniejszej części studium wykonalności zaprezentowano propozycję do podejmowania kolejnych działań. Dla grupy sterującej i, reprezentowanej w niej, przedstawicieli partnerów kooperacji może być pomocne wspólne ustalenie "schodów do osiągnięcia efektów".

[...]

przykład "schodów do osiągnięcia efektów" | Kamienie milowe: **Utworzenie centrum badań praktycznych**

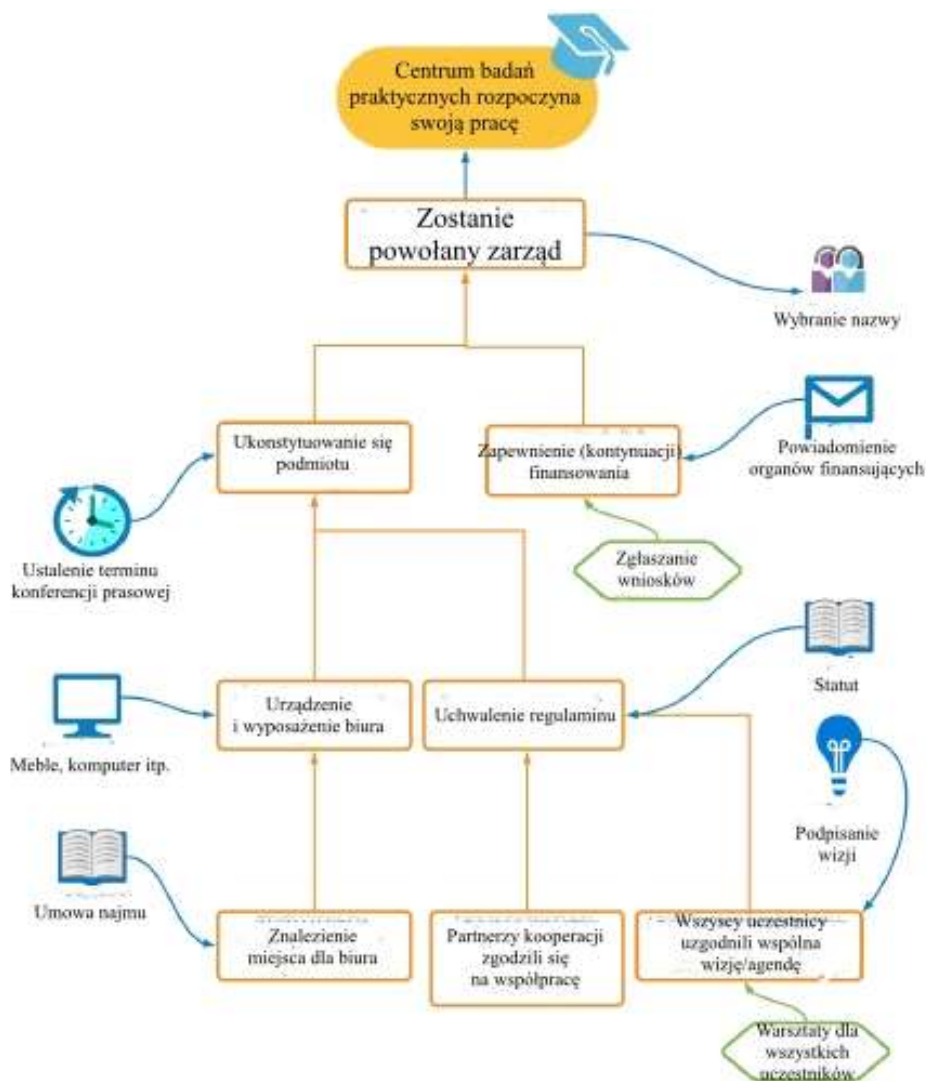

8.3. Roadmap ("Mapa drogowa") / przewodnik

[...]

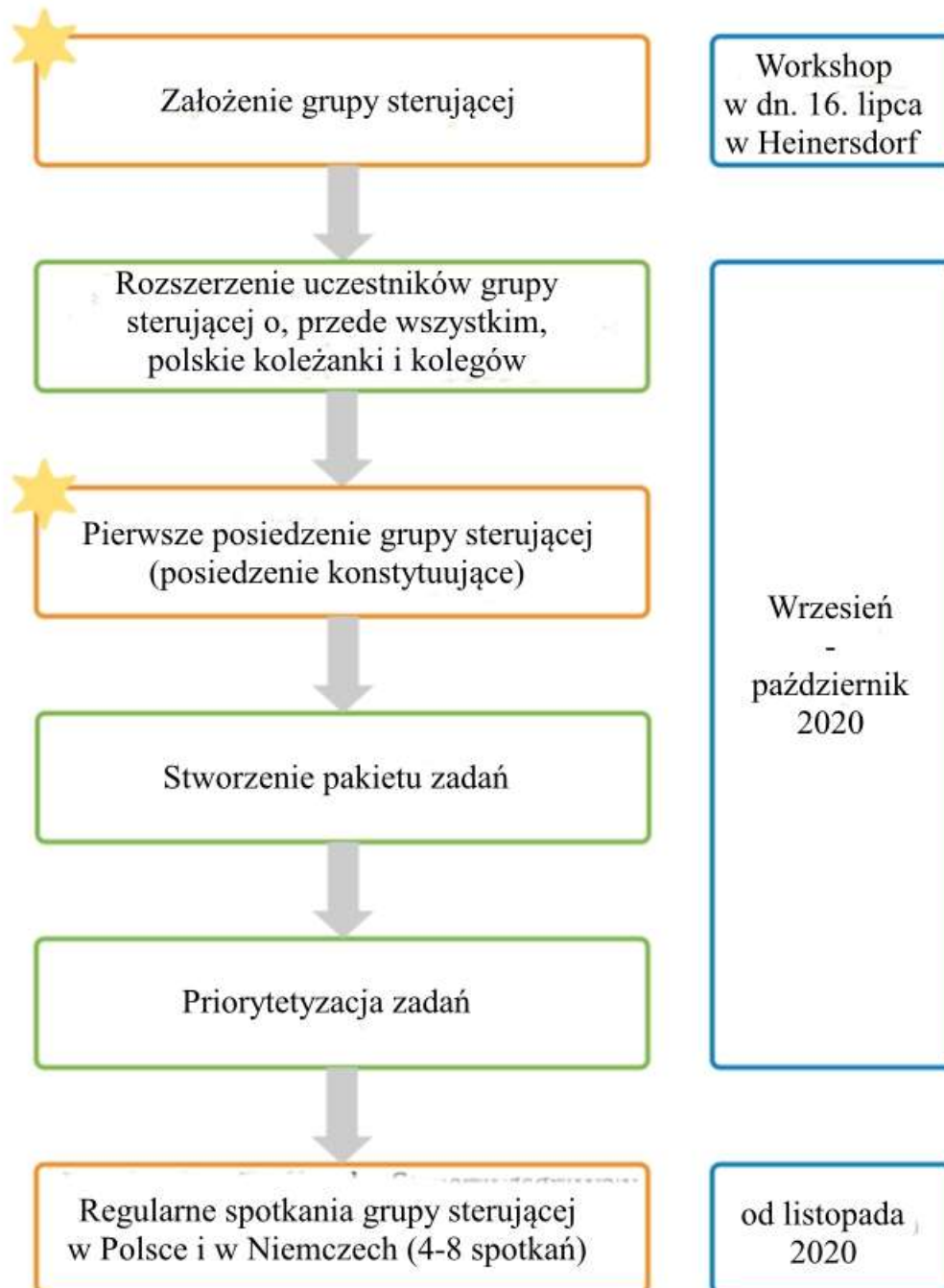
Zaleca się aby poszczególnym krokom przyporządkować wskaźniki służące również do pomiaru osiągniętych efektów i planowania poszczególnych działań, które są niezbędne do osiągnięcia celów. Następująca grafika pokazuje, jak może to wyglądać:

pomarańcz = cel, niebieski = wskaźnik sukcesu, zielony = niezbędne działania

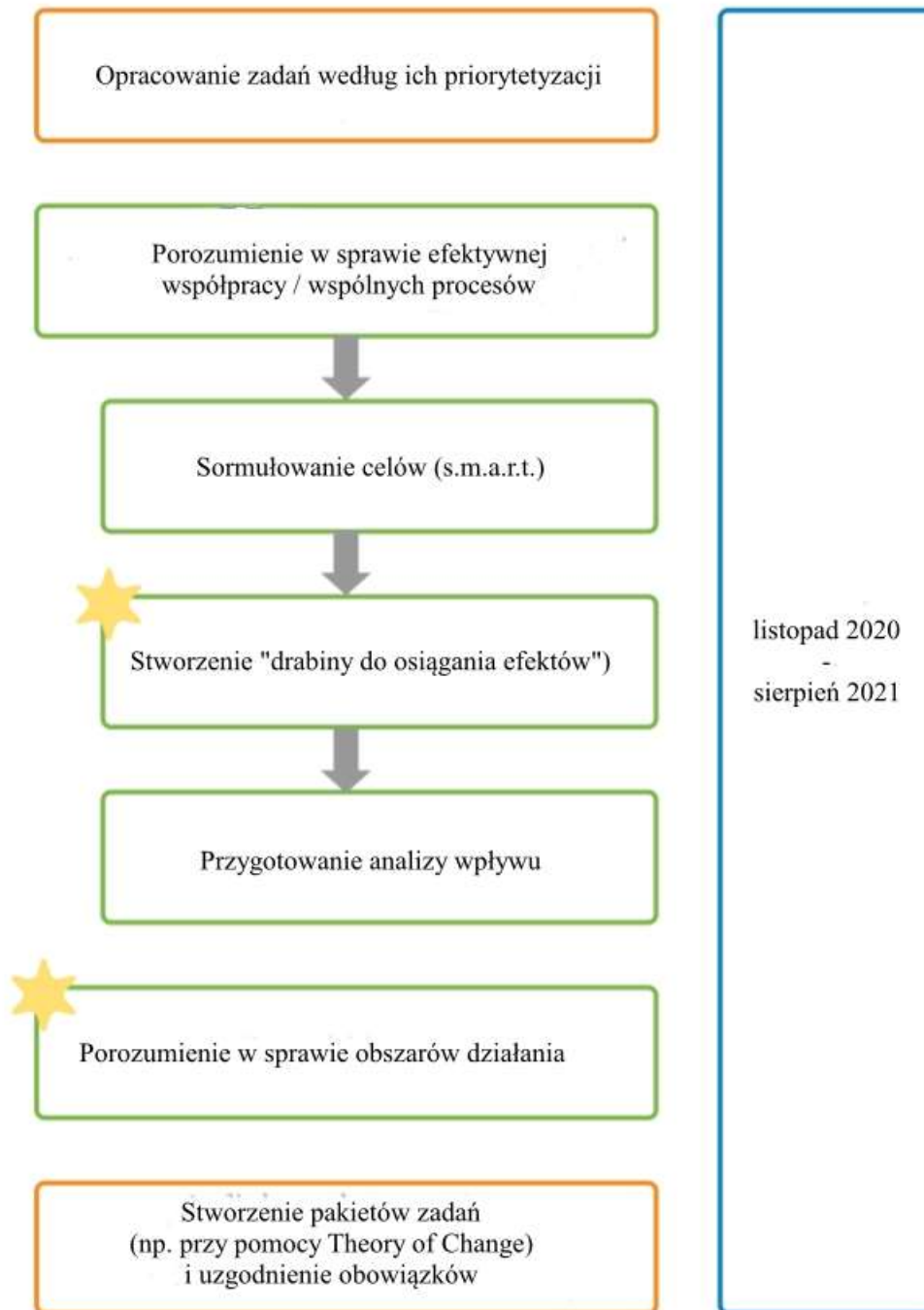
Rysunek 21: Przykład Map of Change do utworzenia centrum badań praktycznych (przykład)

8.3.1. Jakie kolejne kroki należy wykonać?

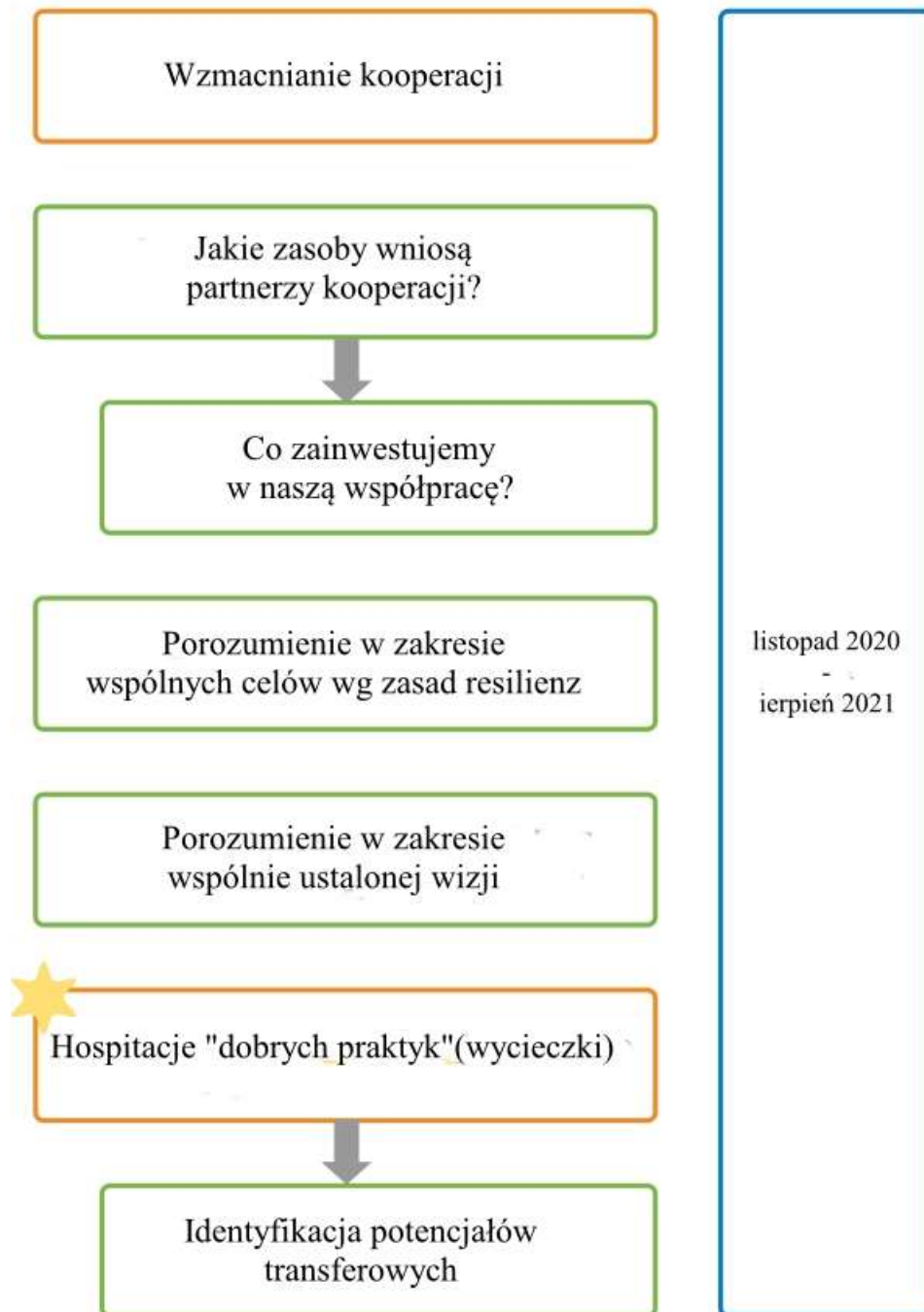

pomarańcz = działania, zieleń = zadania, niebieski = proponowane ramy czasowe, gwiazda = "kamienie milowe"

8.3.2. Co należy wspólnie uzgodnić na wstępie?

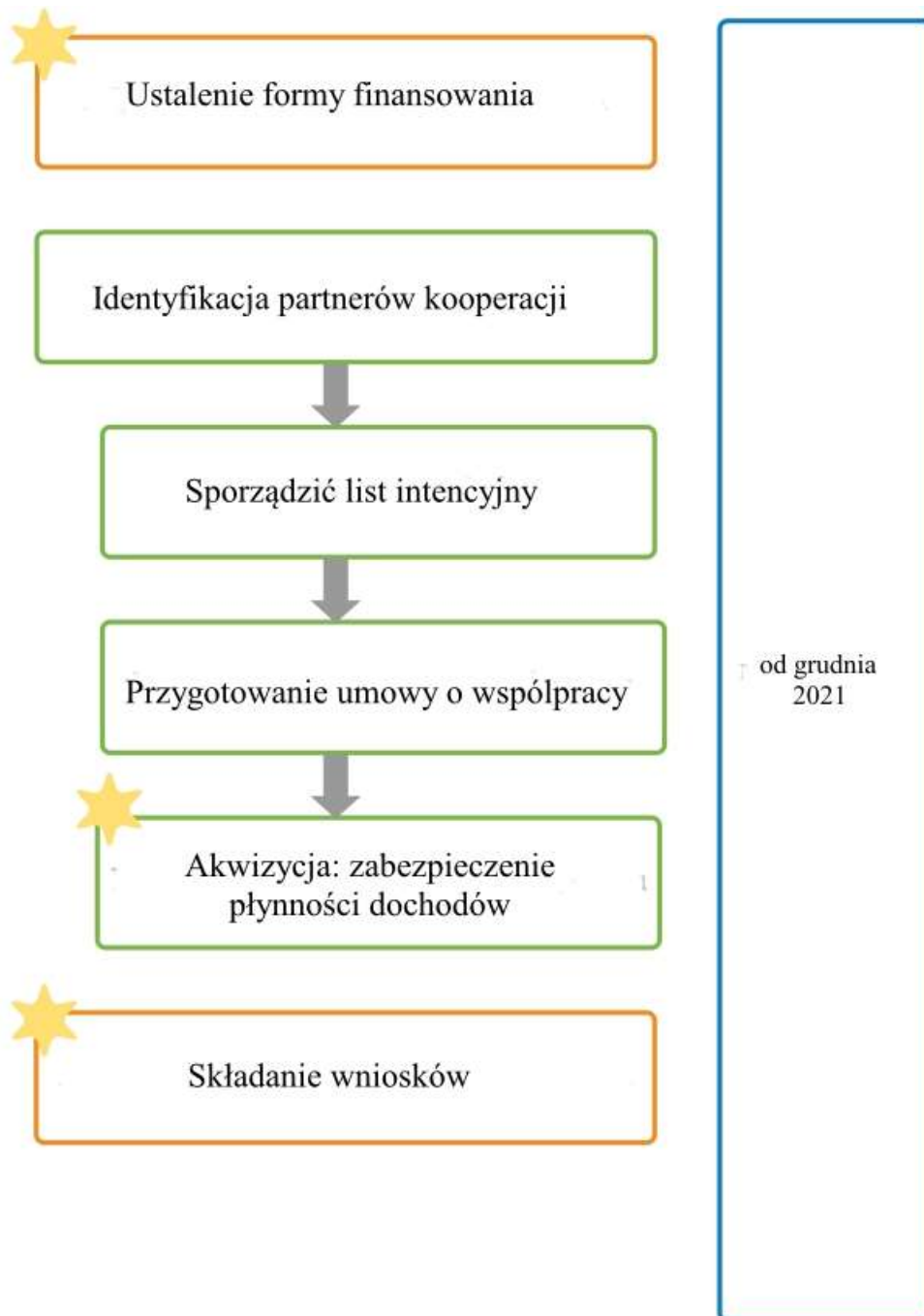

pomarańcz = działania, zieleń = zadania, niebieski = proponowane ramy czasowe, gwiazda = "kamienie milowe"

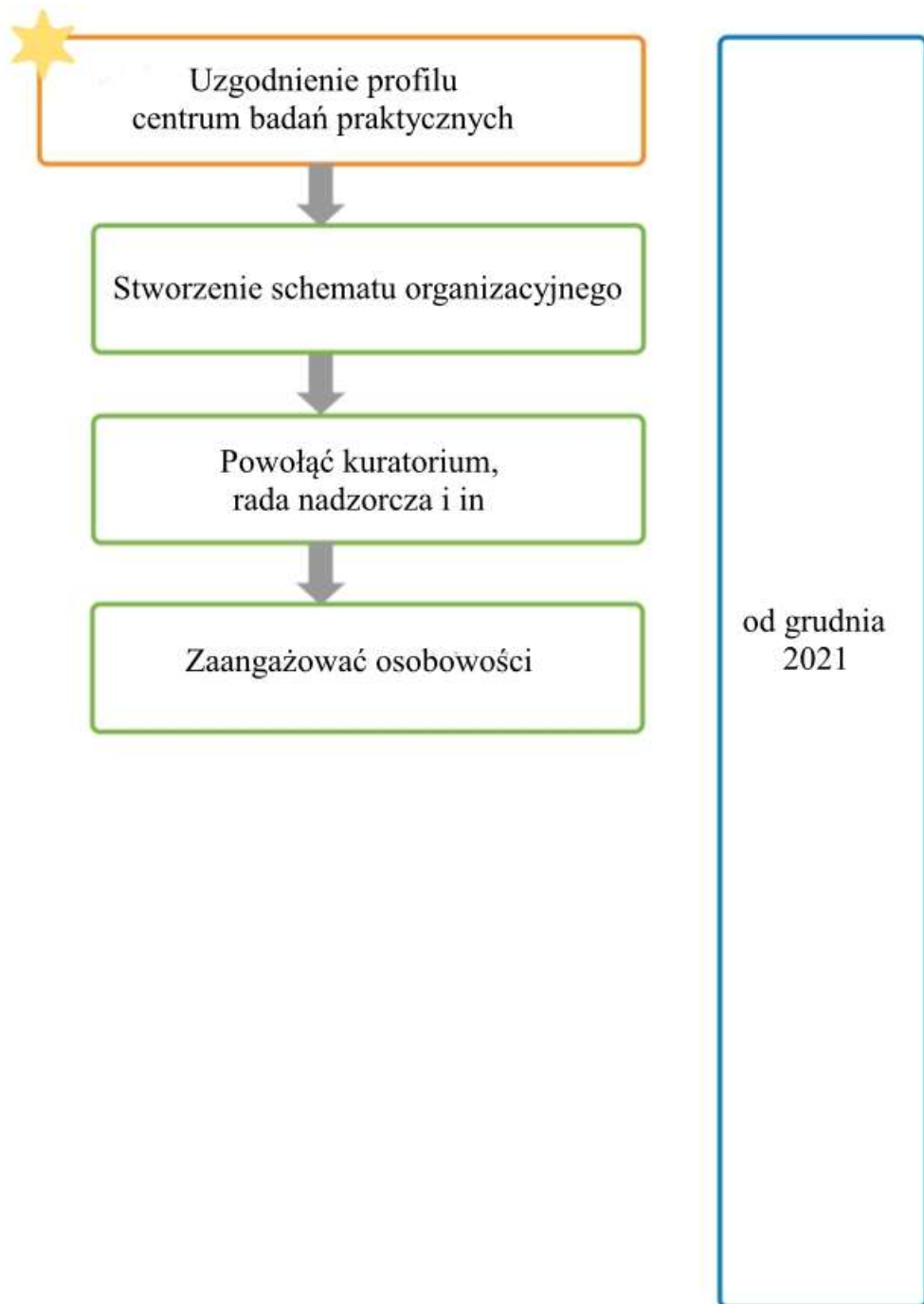

pomarańcz = działania, zieleń = zadania, niebieski = proponowane ramy czasowe, gwiazda = "kamienie milowe"

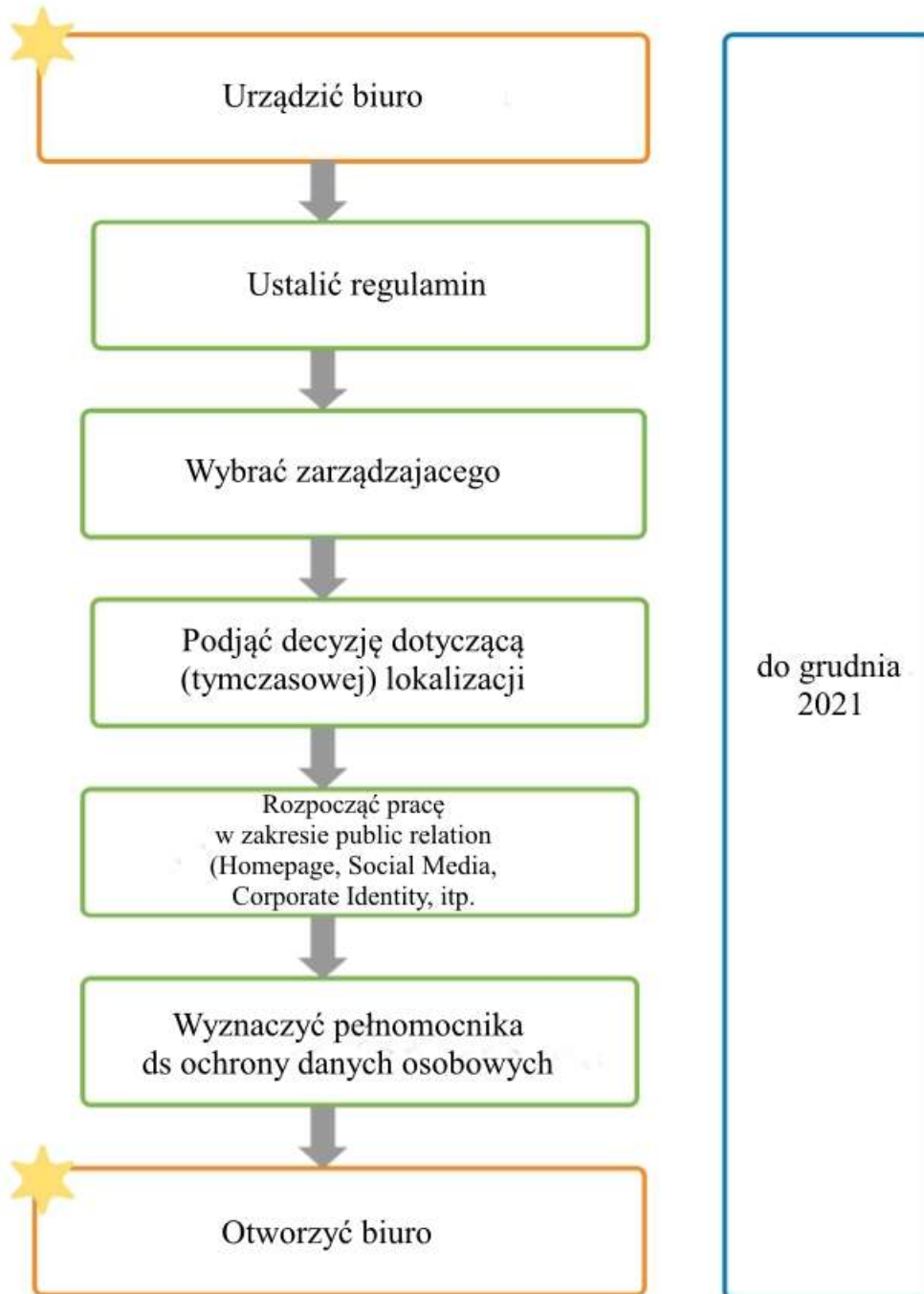
8.3.3. Jakie decyzje dotyczące utworzenia centrum badań praktycznych należy podjąć?

pomarańcz = działania, zieleń = zadania, niebieski = proponowane ramy czasowe, gwiazda = "kamienie milowe"

pomarańcz = działania, zieleń = zadania, niebieski = proponowane ramy czasowe, gwiazda = "kamienie milowe"

9. Spis ilustracji

[...]

10. Załączniki

[...]

11. Spis źródeł i literatury

[...]

Institut Denkunternnehmung Vulkaneifel

Dr. Tim Becker
Hörscheider Straße 20
54552 Darscheid

Telefon: (06592) 926 30 46

Telefax: (06592) 926 30 47

becker@denkunternnehmung.de

Steuernummer: DE309640465

sierpień 2020

Tłumaczenie:
dr Aleksandra Sander
Katedra Pedagogiki Społecznej
Uniwersytet Szczeciński

Korekta:
dr Rafał Iwański
Katedra Pedagogiki Społecznej
Uniwersytet Szczeciński